

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Дзеячам навукі, работнікам навукова-даследчых інстытутаў і вышэйшых навучальных устаноў

Паважаныя сябры!
Ад усёй душы віншую вас з Днём беларускай навукі. Настрымны дух пазнання і нястомны творчы пошук з'яўляюцца рухавіком прагрэсу. Мы законна ганарымся інтэлектуальным патэнцыялам Беларусі, тым, што айчыніныя навуковыя школы і калектывы, іх працаўкі шырока вядомыя ва ўсім свеце. З дапамогай новых ідэй і іх практычнага ажыццяўлення наша краіна зможа выйсці на прынцыпова новы ўзровень сацыяльна-эканамічнага развіцця.

Сёння беларускія вучоныя закліканы быць найбольш ініцыятыўнай і актыўнай часткай любой галіны дзейнасці, а іх наватарскія ідэі — абагачаць эканоміку і гуманітарную сферу, служыць няўхільнаму росту якасці жыцця народа.

Перакананы, што вашы самаадданыя праца і нястомная энергія дазваляць забяспечыць дасягненне выдатных даследчых вынікаў у імя працвітання любімай Радзімы.

Жадаю вам, дарагія сябры, моцнага здароўя, вялікіх здзяйсненняў і адкрыццяў, поспехаў, шчасця і дабрабыту.

Калектыву Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь

Дарагія сябры!
Сардэчна віншую вас з 20-годдзем з дня заснавання Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Вашай ВУН належыць вядавая роля ў рэалізацыі кадравай палітыкі краіны. У яе сценах фарміруецца кіраўніцкая эліта дзяржавы, ад прафесіяналізму і творчай энергіі якой залежаць дынаміка развіцця Беларусі і рост дабрабыту яе грамадзян.

Сёння перад Акадэміяй кіравання стаяць найважнейшыя задачы навучання кіруючых кадраў новай фармацыі, сапраўдных лідараў і топ-менеджараў, здольных узначаліць маштабную працу па вывадзе нашай дзяржавы на перадавыя пазіцыі ў свеце.

Перакананы, што вы паспяхова справіцеся з іх вырашэннем, будзеце плёна працаваць, дасягаючы новых вышынь у падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў, шчыра адданых краіне і справе.

Жадаю ўсім супрацоўнікам, слухачам і студэнтам Акадэміі кіравання моцнага здароўя, новых здзяйсненняў і яркіх адкрыццяў, шчасця і дабрабыту.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПРАПАНУЕ РАСПРАЦАВАЦЬ СІСТЭМУ АПЛАТЫ ПРАЦЫ ВУЧОНАГА ЗА ўКАРАНЁНЫЯ ў ВЫТВОРЧАСЦЬ НАВУКОВЫЯ РАСПРАЦОЎКІ

Авалоданне новымі ведамі і тэхналогіямі ператвараецца ў важнейшую крыніцу сілы і незалежнасці Беларусі. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 26 студзеня, уручаючы дыпламы доктара навук і атэстаты прафесара навуковым і навукова-педагагічным работнікам.

Па традыцыі Аляксандр Лукашэнка напярэдадні Дня беларускай навукі ўручае дыпламы доктара навук і атэстаты прафесара вучоным краіны, якія асабліва вызначыліся.

Прэзідэнт нагадаў, што Беларусь выбрала інавацыйны шлях развіцця. «Інавацыі — гэта ідэі, памножаныя на сродкі. Але ідэя заўсёды перааснае! А генератарам ідэй выступаеце менавіта вы», — сказаў ён, звяртаючыся да прысутных.

«Служэнне навукі — гэта адно з самых узвышаных увасабленняў любові да Айчыны, бо з усіх народаў першым будзе заўсёды той, хто апярэдыць іншыя ў галіне думкі і разуמוвай дзейнасці», — адзначыў Прэзідэнт.

«Перад намі стаяць задачы — ад захавання перайсці да шматразовага прымянення набытага нацыянальнага багацця і духоўнага патэнцыялу, увайсці ў лік перадавых дзяржаў свету. Дынаміка прагрэсу ў першую чаргу будзе вызначана навуковымі адкрыццямі, вынаходствамі і тымі перспектыўнымі распрацоўкамі, якія ствараюцца на іх аснове», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт адзначыў рост прэстыжу вучонага і разам з тым яго ўсё большую адказнасць перад грамадствам. На яго думку, найбольш значныя сёння распрацоўкі ў галіне прыродазнаўчых навук, медыцыны, інфармацыйных і біятэхналогій, стварэння новых матэрыялаў. Менавіта з імі звязана будучае беларускай эканомікі. У новай пцігоддзі ў краіне плануецца ў агульным аб'ёме прамысловай вытворчасці мець не менш як 20 працэнтаў інавацыйнай прадукцыі. «Перад вамі адкрываецца вельмі шырокае поле дзейнасці і, што яшчэ больш важна, магчымасці ўкаранення вашых адкрыццяў у практыку, вытворчасць», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да прысутных.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў бачныя поспехі беларускай навукі і адукцыі, прыкметнае змяненне зместу дысертацыйных работ у бок міджыцыплярнасці і большай нацэленасці на практыку, але ў той жа час падкрэсліў, што дысертацыі павінны развіваць навуковыя веды і прыносіць рэальную карысць краіне, адпавядаць патрабаванням сучаснага жыцця. «Нам неабходна рабіць усё магчымае, каб не дапусціць дэвальвацыі дыплама, выданага на Вышэйшай атэстатскай камісіі Беларусі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што дзяржава робіць усё магчымае для падтрымкі вучоных. «Мы не дапускаем падазення ўзроўню нацыянальнай сістэмы адукцыі і якасці падрыхтоўкі спецыялістаў. Мы падтрымліваем і развіваем беларускія навуковыя школы і напрыклад. Маральна і матэрыяльна стымуюем лепшых даследчыкаў, чые распрацоўкі даюць значны эканамічны і сацыяльны эфект. Разумныя, таленавітыя людзі павінны мець магчымасць рэалізаваць сябе ў сваёй краіне!» — падкрэсліў беларускі лідар.

Аднаўляецца попыт на індывідуальныя дамы і дачы

Кошт садовых домікаў у сакавіку — красавіку можа нават павялічыцца на 2-5 працэнтаў

МЕНАВІТА з трэцяй декады студзеня жыхары сталіцы пачынаюць больш актыўна цікавіцца заграднай нерухомасцю. Як паведамілі рэдакцыі спецыялісты агенцтва нерухомасці «Заграднае дома», сёння на рынку пачынае аднаўляцца (пасля навагодніх свят) стабільны попыт на такое прыватнае жыллё.

Ужо зараз работнікі агенцтваў адзначаюць значнае павелічэнне колькасці заявак з боку кліентаў на набывцц звычайных жылых дамоў у прыватных вёсках, на надаргія катэдры ў катэджных пасёлках і на невялікія ўтульныя дачы ў садаводчых таварыствах.

Істотнае павелічэнне колькасці заявак да 30—40 працэнтаў адбылося яшчэ год — два таму. А вось зараз працягваецца карэкцыя цен, калі на фоне вялікай прапановы гаспадары жыллёвай нерухомасці вымушаны набліжаць свае завешаныя ценнікі да рэальнага рыначнага ўзроўню. Разам з тым і сёння сапраўды ліквідныя заграднае дамы каштуюць ня танна. Самыя танныя жыллыя дамы і катэдры да 20 кіламетраў ад Мінска каштуюць не менш чым 50 тысяч долараў. Істотна тымчасу нерухомасць пачынае таннець ужо за 50-кіламетравай мяжой ад сталіцы. Стандартнае індывідуальнае жыллё там ужо можна адшукаць і за 300-400 долараў за квадратны метр агульнай плошчы дома. Самыя танныя дамы на зямельных участках плошчай 4-5 сотак недалёка ад Мінска прапануюцца за 15-17 тысяч долараў. Калі невялікая дача са звычайным «наборам камфорту» знаходзіцца ўжо за 30-кіламетравай мяжой ад МКАДА, то каштаваць яна можа і ўсяго 7-10 тысяч долараў.

Існуюць пад Мінскам і даволі вялікія па плошчы катэдры (200—250 кв. м), якія выстаюцца за 200—300 тысяч долараў. Такая нерухомасць шукка менавіта «свайго» пакупніка даволі працяглае час, таму цераз яна крыху танней. Аднак сёння і на дарагія якасныя катэдры масавага зніжэння цен пакуль не назіраецца.

Што датычыцца дачных домікаў эканом-класа ў садаводчых таварыствах, то пік продажаў іх традыцыйна прыпадае на першыя два месяцы вясны. Магчыма, там ужо ў красавіку яны могуць нават падаражць, аднак не больш чым на 2—5 працэнтаў, лічаць эксперты АН «Заграднае дома».

Сяргей КУРКАЧ.

ЗАО «РРБ-Банк» сообщат, что 03 февраля 2011 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Красноезвездная, 18 **СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ БАНКА, которое собирается по инициативе Совета директоров Банка со следующей повесткой дня:**

1. Об утверждении аудиторской организации и условий договора с ней.

Форма проведения Внеочередного Общего собрания акционеров ЗАО «РРБ-Банк» — очная. Реестр владельцев акций, имеющих право на участие во Внеочередном Общем собрании акционеров ЗАО «РРБ-Банк», сформирован на 27.01.2011.

Документы по вопросам повестки дня Внеочередного Общего собрания акционеров (выписку из протокола Совета Директоров, содержащую проект решения по вопросам Внеочередного Общего собрания акционеров) предоставляются по письменному требованию акционеров ЗАО «РРБ-Банк» с 9.30 до 10.00 часов 03 февраля 2011 года по адресу: г. Минск, улица Красноезвездная, дом 18.

УНН 100361187.

Фота Анастас КЛЕПЫЧУКА.

«МАЯ ўРАЧОЎ НЕ БАЦЦА!»

Дзіцячае насельніцтва вёскі Дзятлавічы — адно з найбольшых у Лунінецкім раёне. На ўліку вясковай урачэбнай амбулаторыі 664 дзіцяці. 35 з іх — дзеткі да года. У зیمовы дні маладому тэрапеўту Ірыне ГАРДЗІВІЧІ і патранажнай сястры Людміле ЖУК даводзіцца аглядаць дзясяткі маленькіх дзятлаўчан. Медыцынска ўстанова вёскі сучасная і дазваляе медыкам спраўляцца з абавязкамі і ў перыяды найбольшай захваральнасці.

НА фотаздымку жыхарка вёскі Галіна КЛІМБАВА з дачкой Майяй, якой усяго толькі сем месяцаў, на чарговым прыёме ў дзятлаўчанскіх медыкаў.

Пётр ПРАКАПОВІЧ: Грошы

«У гэтай пяцігодцы КАЛІДОР ВАГАННЯЎ КУРСУ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАЛЮТЫ ДА ВАЛЮТНАГА КОШЫКА ШТОГОД БУДЗЕ ЗВУЖАЦЦА»

ГАЛОЎНЫ банкір краіны заявіў пра гэта на учарашняй сустрэчы з журналістамі. Паводле слоў старшын праўлення Нацыянальнага банка, курс беларускага рубля ў згаданы перыяд будзе стабільным і прадаказальным.

Сёлета, напрыклад, дыяпазон дапушчальных ваганняў курсу да валютнага кошыка складзе ад 970,03 да 1138,73 рубля. Нагадаем, што ў параўнанні з мінулым годам калідор ваганняў нацыянальнай валюты звужаны на два працэнты: калі летас ён склаўся плюс/мінус 10 працэнтаў, то ў 2011 — ужо ўсё менш. Такім чынам, мяркуючы па ўсім, налета ваганні курсу будзюць яшчэ меншымі.

Не трэба чакаць нейкіх неспрыяльных змяненняў і на рынку наўяной валюты ў тым сенсе, што Нацыянальны банк не плануе ўводзіць ніякіх абмежаванняў для беларусаў па куплі цвёрдаквантэроўнай. «У нас сёння склалася такая сітуацыя, што валютнай насельніцтва забяспечана добра, — лічыць Пётр Пракаповіч. — Абарот куплі/продажу валюты насельніцтвам за год склаў 15 мільярдў долараў. За мінулы год людзі прадалі адно аднаму 6,5 мільярдў долараў ЗША, а яшчэ 1,5 мільярдў долараў закупілі ў Нацбанка за кошт рэзерва». Банкір з жалем канстатаваў, што не ўсе згаданыя сродкі насельніцтва ляжаць у банках.

СТАР. 2

Як нас дураць

Нагрэў рукі на 613 мільёнаў Ахвярамі махляра стала 13 чалавек, у якіх ён выманіў вялікія грошы

Пацярпелымі сталі людзі, якія даверыліся прайдзёўцы і лагадзілі на дапамогу з набывцц аўтамабілю. Паводле звестак прэс-афіцэра Фрунзенскага РУСС Алы Галубовіч, 36-гадовы мічманін разам з братам на працягу чатырох гадоў прыганялі патрыямальныя машыны з Еўропы і прапаноўвалі шырокі спектр паслуг: пошук, набывцц, дастаўку, кансультацыі па афармленні, суправаджэнне і дапамога ў куплі «калезнага каня» непасрэдна за мяжой.

Аднак у гэтым бізнэсе часам здаралася і «накладкі», калі прадпрыемальная асоба грошы ў кліента брала, але выконваць абяцанні не спяшалася. Як выявілася, падазроны перад тым, як аказаць тую ці іншую паслугу, стараўся «выбіць» авансавы плацеж ці перадаплату. Пры гэтым выкананне абавязанняў увесь час адкладвалася па розных прычынах. Між іншым, адрозніваліся і сумы, на якія «нагрэў» пацярпелыя аферыст: хтосьці выклаў яму некалькі соцень долараў ЗША, а былі і такія, каму не пашанцавала яшчэ больш — фігуруюць нават плацяжы па 32 тысячы долараў, 25 тысяч еўра.

Наогул, падазраецца мічманін ва ўчынненні 25 калібрных дзеянняў, у выніку якіх было падманута 13 чалавек на агульную суму ў 613 мільёнаў рублёў. Крымінальная справа за махлярства і прывасненне ці расправу ў асабліва буйным памеры накіравана ў суд, дзе падазраному можа быць прызначана пакарэнне ў выглядзе 12 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці.

Ігар ГРЫШЫН.

Курсу замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 29.01.2011 г. (бяліч разлікаў)

1 долар ЗША	3 011,00	1 чэшская крона	170,14	USD	29,6738
1 еўра	4 121,16	1 польскі злоты	1 053,85	10 UAH	37,3820
1 латывійскі лат	5 850,58	1 расійскі рубель	101,49	1000 BYR	9,8519
1 літоўскі літ	1 194,51	1 украінская грывня	378,50	EUR	40,6205

ТАВАРЫСТВА СПАЖЫЎОЎ ВЫРАШЫЛА ЗАБАРАЊІЦЬ СОСА-COLA LIGHT

«Адкрытае аб'яднанне спажываўцоў» падало іск у Кунцаўскі суд Масквы з патрабаваннем забараніць у Расіі продаж Соса-Cola Light. Спажываўцы лічыць, што ў напой утрымліваецца падазладзіцель аспартам, а на зыткіцы гэтага не ўказана.

Соса-Cola Light адрозніваецца ад звычайнай тым, што не ўтрымлівае цукру, таму напой рэкламуецца як дыяетычны. Замест цукру ў Соса-Cola Light выкарыстоўваецца аспартам, які ў 160-200 раз больш салодкі за цукар.

Лічыцца, што аспартам можа быць небяспечны для здароўя, бо ў арганізме ён распадаецца на амінакіслоты і небяспечны метанол. Акрамя таго, аспартам можа ўзбуждаць апетыт.

Сёння напой прадаецца больш як у 150 краінах.

ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ АКЦЭНТЫ

Чым вызначыліся майстры клявіратуры і мікрафона летас, абмеркавалі на выніковай калегіі Міністэрства інфармацыі. Год быў не з лёгкіх, многія падзеі апынуліся для галіны сапраўдным выпрабаваннем на трываласць.

— Інфармацыйная прастора Беларусі стала па сутнасці полем інфармацыйнай барацьбы, дзе нам супрацьстаялі не толькі захадзіны, але і расійскія надбярэжніцкіцы, — адзначае міністр інфармацыі Беларусі Алег ПРАЛЯСКОЎСКІ.

Дзяржаўныя мас-медыя, паводле яго ацэнкі, пацвердзілі сваю сталасць і адказнасць, забяспечыўшы належнае асвятленне выбарчай кампаніі. Канструктыўнае і ўсебаковае. Належная ацэнка дадзенай і падазем 19 снежня.

З цяжкасцямі ў нашай краіне ўмеюць змагацца. Таму можна сказаць, што выпрабаванне вытрыманае. Найлепшае таму пацвярджэнне — рытэнінг і тыражы айчынных медыя. Міністр адзначыў, што і ў газеты «Звязда» прырасло чытачоў. У цэлым друкаваным СМІ удалося захаваць аўдыторыю. І гэта ў напросты паслякрызісны год, калі тыражы выданьняў ва ўсім свеце імкліва падалі!

Центр мяркуе, што калі паставіць пытанне жорстка, то ва ўсіх разе цэнтральныя выданні змогуць існаваць і без дзяржаўнай падтрымкі. Тым не менш пакуль такая практыка падтрымкі павінна быць.

Кіраўнік ведамства заўважае, што беларусы ўсё больш актыўна звяртаюцца да інтэрнэт-версій выданьняў. Таму ў сусветным павуцінні трэба працаваць яшчэ больш плённа: сайт газеты не павінен быць проста копіяй газетнага выпуску.

У тэлебачанні, на думку А.Прыляскоўскага, не хапае сур'ёзных інфармацыйна-аналітычных і пазнавальных праграм. Мала сюжэтаў пра штодзённую карпатлівую працу простага чалавека. Яшчэ больш патрабаваньняў да якасці прад'явіць тэлевізійнікам новае рэчаіснасць — у 2015 годзе айчыныя ТБ каналы пярэйдзе на лічбавыя вільчанне. Можна сказаць, «адпалдзе такое паняцце, як прайм-тайм», канстатуе міністр. Любую праграму можна будзе паставіць у любы час. Усё будучы вырашаць якасць і тэхналогіі.

Плануецца стварыць самастойны канал на англійскай мове — ёсць патрэба ў тым, каб даносіць праўдзівую інфармацыю пра краіну і да замежных дзяржаў, грамадзян. А літаральна ў наступны месяц за праект тэставая версія адзінага партала беларускіх СМІ Яна ўжо распрацаваная і хутка будзе ўведзена.

СТАР. 2

ЕГІПЕЦКАЯ ПАЛІЦЫЯ ВЫКАРЫСТАЛА СУПРАЦЬ ДЭМАНСТРАНТАЎ ВАДЗЯНЫЯ ГАРМАТЫ

Егіпецкая паліцыя ўчора пачала разганяць удзельнікаў маштабных акцый пратэсту ў Каіры пры дапамозе вадзяных гармат, паведамляе АР. Акрамя таго, супраць пратэстантаў прымяняюць слязізты газ, дубінікі і гумавыя кулі.

Пасля пятнічнай маліты на цэнтральную плошчу Каіра рушылі не менш за дзве тысячы чалавек. Сярод удзельнікаў дэманстрацыі аказаліся былі кіраўнік МАГАТЭ Махамедэль-Барадзі, якога называюць патэнцыйным лідарам рэвалюцыі. Як паведамляе тэлеканал «Аль-Джазіра», паліцыя абмежавала дыстанцыю ў перасоўванні па горадзе. У прыватнасці, аль-Барадзі забаранілі удзельнічаць у апазіцыйным шэсці.

Беспарадкі і сутыкненні з паліцыяй у пятніцу зафіксаваны таксама ў Суэце, Мансуры і Александрыі. Хвалення пачаліся яшчэ ў аўторак і не спыняліся ні на адзін дзень, нягледзячы на забароны ўлад, а таксама адключэнні сацыяльных сетак, блакаванні мабільнай сувязі і абмежаванні доступу ў інтэрнэт. Да гэтых мер улады звярнуліся ў дзень таго, каб перашкодзіць дэманстрантам распаўсюджваць інфармацыю пра новыя акцыі.

Дэманстранты ўступаюць у бойкі з паліцыяй, закідаюць праваахоўнікаў камянямі і брудам, а таксама б'юць шкло. Урадыва будынкi ўзяты пад узмацненую ахову.

НАЗВАНЫ САМЫ БЯСПЕЧНЫ АўТАМАБІЛЬ 2010 ГОДА

Еўрапейская арганізацыя Euro NCAP назвала самым бяспечным аўтамабілем 2010 года.

Для таго, каб патрапіць у гэты спіс, аўтамабілю было неабходна паказаць найлепшыя вынікі ва ўсіх чатырох катэгорыях: у серыі краш-тэстаў на абарону дарослых пасажыраў, дзіцяці ў салоне, пешаходаў, а таксама наяўнасць электронных сістэм бяспекі ў базавай комплекцыі.

У выніку самым бяспечным аўтамабілем у прэміум-сегменце эксперты назвалі седан BMW 5-Серыі. Гэтая навінка атрымала рэдкае адзнаку — 100 з 100 магчымых — за электронную сістэму бяспекі.

У класе кампактных сямейных машын лепшым прызналі хэтчбэк Alfa Romeo Giulietta, а трохдверны гібрід Honda CR-Z заняў першае месца сярод суперміні. Вышэйшы бал сярод кросовераў атрымаў Kia Sportage, а сярод мінівэнаў — Toyota Verso.

Аўтааідарамі 2010 года апынуліся французскі Citroen Nemo, які атрымаў тры зорачкі, а таксама пяцізвёздны кітайскага аўтапрама на еўрапейскім рынку — мінівэн Landwind CV9, бяспеку якога адмыслюць ацанілі ў дзве зоркі.

МАРАЗЫ КРЫХУ АДПУСЦЯЦЬ

У суботу надвор'е ў Беларусі будзе фарміраваць зона павышанага ціску, толькі на паўночным усходзе чакаецца невялікі снег. На астатняй тэрыторыі — без ападкаў і сонечна, паведаміў начальнік службы гідрометазапрагназу Рэспубліканскага гідрометцэнтра Дзмітрый РАБАЎ. Удзень на поўначы — узмацненне ветру да 15—18 м/с. Тэмпература мінус 2—8. А вось у нядзелю праз тэрыторыю Беларусі пройдзе актыўны атмасферны фронт, таму часам будзе ісі снег, месцамі мяцеліца. Ужо паўсюдна чакаецца ўзмацненне ветру да 16—19 м/с. Тэмпература ўначы — 4—11, пры праясненнях да 13, удзень — мінус 1—7. У першы дзень наступнага тыдня маразы зноў узмацняцца. Уначы будзе 8—15, на поўначы месцамі да мінус 20—22, удзень — ад 5 марозу на паўднёвым захадзе да 13 па паўночным усходзе. У аўторак і сераду на паўночным усходзе зноў пройдзе кароткачасовы снег, уначы 5—12, пры праясненнях да 15—20.

Сяргей КУРКАЧ.

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО РУП «СТАНКОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД ИМЕНИ С.М. КИРОВА»

Лот № 1. Здание специализированное для производства машин и оборудования (машиностроения) (здание компрессорной) площадью 265,7 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул. Кирова, 2, стоимостью 193 579 095 рублей.

Лот № 2. Здание специализированное для производства машин и оборудования (машиностроения) (пластмассовый цех) площадью 1445,2 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул. Кирова, 2, стоимостью 698 229 780 рублей.

Лот № 3. Здание неустановленного назначения (здание котельной) площадью 400,8 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул. Кирова, 2, стоимостью 222 261 820 рублей.

Лот № 4. Здание специализированное розничной торговли (здание магазина) площадью 53,8 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул. Кирова, 2, стоимостью 25 476 390 рублей.

Лот № 5. Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание склада) площадью 395,2 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул. Кирова, 2, стоимостью 188 701 980 рублей.

Лот № 6. Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание открытого склада) площадью 93,8 кв.м., расположенное по адресу: Минская область, Крупский район, г.п. Холопеничи, ул.Кирова, 2, стоимостью 51 941 425 рублей.

Стоимость имущества указана с учетом НДС. Минимальная величина первого шага составляет 5 % от стоимости реализуемого с торгов имущества.

Подобная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>, а также в помещении исполнительного суда г. Минска: г. Минск, ул. Академическая, 15/1.

Торги состоятся 02.03.2011 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Минец И.Н., тел./факс: 294 93 66; ст. судебный исполнитель Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

СТАСУНКІ БІЗНЭСУ І КАНТРАЛЮЮЧЫХ ОРГАНАЎ СТАНУЦЬ РЭГУЛЯРНЫМІ

Пры гэтым яны будуць мець папераджальны і ўзаемаінфармацыйны характар

Асноўная задача кантралюючага ведамства не змяняецца, падкрэсліў учора на выніковай калегіі галоўнага кантралюючага ведамства краіны старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Аляксандр ЯКАБСОН. Аднак ціпер разам з кантралюючымі і фіскальнымі функцыямі не меншае значэнне будзе мець і работа па папярэджанні парушэнняў у эканамічнай сферы краіны.

— Асноўная наша задача — забяспечэнне эканамічнай бяспекі краіны ў двух напрамках: кантроль за выкарыстаннем бюджэтных сродкаў і ўласнасці і кантроль за выкананнем даручэнняў кіраўніка дзяржавы, яна вызначана заканадаўствам, і, у прынцыпе, не можа быць зменена, — сказаў журналістам перад калегіяй старшыня Камітэта. — Іншая справа, што забяспечэнне гэтай задачы будзе выконвацца не толькі чыста фіскальнымі, кантралюючымі мерамі, але і мерамі папераджальнага характару. Мы бачым сёння, што ад прафілактычнай працы можна атрымаць значна большы эфект, чым ад каральнай. Таму на пасяджэнні калегіі будзе ісці размова пра шляхі рэалізацыі гэтай задачы.

Адным з такіх шляхоў стануць рэгулярныя стасункі прадстаўнікоў Камітэта дзяржаўнага кантролю з бізнес-спупкамі, суб'ектамі гаспадарання.

— Я ўжо даў адпаведныя даручэнні — кожны месяц, у кожным абласным Камітэце дзяржаўнага кантролю, кожным упраўленні Дпартаменту фінансавых расследаванняў, у тым ліку ў Цэнтры, будуць праводзіцца сумесныя з суб'ектамі гаспадарання семінары і калоквіумы, на якіх будзе адбывацца ўзаемнае інфармаванне і навучанне, — паведаміў Аляксандр Якабсон. Кантралёры будуць даводзіць негатыўныя вынікі праверак, каб памыклі адных не паўтарылі іншыя. Важна таксама выслухаць і прадстаўнікоў бізнесу, кіраўнікоў прадпрыемстваў, каб вызначыць, што можна зрабіць у той або іншай праблемнай сітуацыі.

Аляксандр Якабсон заўважыў, што менавіта прынцып папераджальных мер пакладзены ў аснову работы кантралюючых органаў у нядаўна прынятай Дырэктыве № 4.

Старшыня Камітэта падкрэсліў, што сёння кантралюючыя органы павінны дакладна вызначыць сваё месца ў вырашэнні глабальных эканамічных задач дзяржавы. «Напрыклад, вядома сёння праблема, — сказаў ён, — адмоўнае салда знешнегандлёвага балансу. Гэта сур'ёзная задача, якую трэба вырашыць дзяржаве ў бліжэйшыя два гады, і Дзяржаўны кантроль павінен бачыць тут сваю ролю. Гэта значыць, што падчас праверак прадпрыемстваў будзе дасягнута вывучацца: што за імпорт, ці заўбеды ён апраўданы, які рэалізацыя праграмы імпартазамітвання. Другая тэма, звязаная з гэтай праблемай, — рэсурса-і энергаэфектыўнасць, матэрыялаёмкасць, энергазберажэнне. Пры кантралюючых мерапрыемствах мы павінны даследаваць шляхі змены сітуацыі. А сітуацыя, па выніках 2010 года, нездэвальняючая. Планавалася дабіцца імпартаёмкасці ва ўнутраным валоданым прадуцыі на ўзроўні 56 працэнтаў, а рэальна атрымалася — 65 працэнтаў. У энергазберажэнні павінны былі дасягнуць 10 працэнтаў, маем — адзін працэнт. Тое самае — па матэрыялаёмкасці. Дзяржаўны кантроль будзе ўнікаць у гэтыя глабальныя праблемы эканомікі праз кантралюючыя функцыі, каб папярэджаць няправільныя дзеянні, а там, дзе ёсць патрэба, — караць вінаватых».

Летас Камітэтам дзяржаўнага кантролю праведзена 6,5 тысячы праверак. Гэтай лічба апошнія гады памняшчаліся, у параўнанні з 2008 годам — амаль у тры разы. Разам з тым, памер грашовых сродкаў, якія па выніках леташніх праверак былі спланены і адноўлены ў даход дзяржавы, аказаліся ўдвая большым, чым у 2009 годзе, і склаў 469 млрд рублёў.

Асабліва накірунак дзейнасці Камітэта — праца з насельніцтвам. Летас дзяржаўны кантроль правёў больш за тысячу «прамых ліній», прыняў 12,5 тысячы грамадзян, разгледзеў 15,5 тысячы пісьмовых зваротаў. У выніку удалося вырашыць шматлікія праблемы канкрэтных людзей.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Парламенцкі дзённік

ДЫЯЛОГАМ АДЗІНЫМ

Згода на прызначэнне Міхаіла Мясніковіча прэм'ер-міністрам была не адзіным кадравым пытаннем, якое давялося вырашаць дэпутатам на сваёй пазачарговай сесіі. Ім трэба было вырашыць і з тым, хто будзе новым старшынёй Камісіі па міжнародных справах і сувязях з СНД. Пасада стала вакантнай з-за таго, што былі кіраўнік, Сяргей Масквёвіч, прызначаны міністрам адукацыі (пры гэтым саміх дэпутаткіх паўнамоцтваў ён не склаўдзе — будзе сумяшчаць з міністрскімі). Калегі абралі на яго ранейшае месца Ігара КАРПЕНКУ.

Сваю ролю на чале такой важнай, міжнароднай, камісіі ён бачыць у тым, каб захаваліся і панамажыцца найлепшыя традыцыі, якія тут ужо склакліся. А таксама арганізаваць работу такім чынам, каб максімальна выкарыстоўваць патэнцыял дэпутатскага корпусу і сродкаў парламенцкай дыпламатыі ва ўмацаванні аўтарытэту Беларусі на міжнародным арэне. Палітык усведамляе, што работа, якая яго чакае, — не з лёгкіх. Каментуючы адносіны па наблізоўны акумуляны апошнім часам заходнеўрапейскім веткары, старшыня камісіі выказаў упэўненасць: толькі актыўныя палітычны дыялог і пошукі ўзаемаразумяння здольныя прывесці да вырашэння міжнародных супярэчнасцяў.

Зоя ВАРАНЦОВА.

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО ООО СП «СПЕЦКОМПЛЕКТИМПЕКС»

Лот № 1. Административно-бытовое здание производственной базы с хозяйственным складом (подвалом) (Литер А 2/жб-к, общ. пл. 654, 1 кв.м инв. № 600/С-73938), расположенное по адресу: Минский р-н, д. Дубовый лес, Михановичский с/с, стоимость 576 216 000 рублей.

Лот № 2. Здание теплого гаража производственной базы (Литер И1/жб-к, инв. № 600/С-73910, общ. площ. 467,6 кв.м.), расположенное по адресу: Минский р-н, д. Дубовый лес, Михановичский с/с, стоимостью 338 844 000 рублей.

Лот № 3. Здание автозаправочной станции с локальными сооружениями производственной базы (Литер Л1 (жб), общ. пл. 90,1 кв.м, инв. № 600/С-73918), расположенное по адресу: Минский р-н, д. Дубовый лес, Михановичский с/с, стоимостью 44 937 600 рублей.

Лот № 4. Здание сауны производственной базы (Литер Б1/к), общ. пл. 109,2 кв.м, инв. № 600/С-73908), расположенное по адресу: Минский р-н, д. Дубовый лес, Михановичский с/с, стоимостью 115 243 200 рублей.

Лот № 5. Здание слесарной мастерской и бокса производственной базы (Литер К1/к), общ. пл. 151,4 кв.м.), расположенное по адресу: Минский р-н, д. Дубовый лес, Михановичский с/с, стоимостью 103 284 000 рублей.

Стоимость имущества указана с учетом НДС.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % от стоимости реализуемого с торгов имущества.

Подробная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>, а также в помещении хозяйственного суда г. Минска: г. Минск, ул. Академическая, 15/1.

Торги состоятся 24.02.2011 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Минец И.Н., тел./факс: 294 93 66;

ст. судебный исполнитель Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет № 3642900000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, код 795, УНП 101541763 хозяйственного суда города Минска не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПРАПАНОУЕ РАСПРАЦАВАЦЬ СІСТЭМУ АПЛАТЫ ПРАЦЫ ВУЧОНАГА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

За мінулы год рады вядучых беларускіх вучоных і выкладчыкаў папоўнілі больш як 600 чалавек, 45 з іх сталі дактарамі. Званне прафесара або дацэнта атрымалі больш як 500 саюсканьнікаў.

Аляксандр Лукашэнка выдзеліў працу доктара хімічных навук Ірыны Юрковай, вынікі даследавання якой сталі базай для прыняцця новых метадаў дыягносткі, прафілактыкі і лячэння розных захворванняў, а таксама сталі асновай стварэння шэрагу новых медэўрапаратаў, якія запатэнтаваны і вырабляюцца ў Беларусі.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў таксама распрацоўкі доктара медыцынскіх навук Юрыя Часова па кансервацыі біялагічных тканак для вырабу біяпрастаў, якія выкарыстоўваюцца ў сардэчна-сасудзістай хірургіі. За два гады з далагомай створаных біяпрастаў выканана 650 аперацый па карэцыі прыроджаных параків сэрца ў дзяцей усіх узростаў, у тым ліку нованароджаных. Гэта дадо магчымаць павысіць эфектыўнасць аперацый, знізіць іх сабекошт і галоўнае — палепшыць якасць і працягласць жыцця соцыяльна малым пацыентам.

Прэзідэнт звярнуў увагу на тое, што большай актуальнасцю і практычнай накіраванасцю сталі вызначаныя дысертацыйныя работы па сацыяльных і гуманітарных навук.

У прыватнасці, ён адзначыў вынікі даследаванняў доктара эканамічных навук, прафесара Алены Давыдзенка, прысвечаныя пытанням знешнегандлёвай палітыкі, якія выкарыстоўваюцца Нацбанкам і Мінэканомі. Прэзідэнт уручыў дыплом доктара сацыялагічных навук Алене Кучко, якая распрацавала спецыяльную сістэму менеджменту і маркетынгу ў інавацыйнага развіцця.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што навуковыя кадры гуманітарнага профілю ў многім фарміруюцца ідэалагічна дзяржавы.

Асабліва актуальнае на сучасным этапе, як перакананы Прэзідэнт, захаванне гістарычнай праўды: «Нельга дапускаць фальсіфікацыі ў гэтай сферы. Бясцэнны вопыт папярэдніх пакаленняў не можа падняцца пустымі выдумкамі». Рэальным пацвярджэннем стаць эфектыўны ўдзел даследчыкаў у выпрацоўцы і рэалізацыі стратэгічных установак па ўмацаванні беларускай дзяржавы.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што прысуджэнне вучоным ступеняў і званняў — гэта не толькі знак высокай ацэнкі работы вучоных, але і сур'ёзны аванс на перспектыву. «Мы ускладаем на навуку вялікія надзеі. Верым у тое, што дзякуючы вам Беларусь зробіць магутны рышок у будучыню і выйдзе на перадавыя рубжы прагрэсу», — сказаў беларускі лідар.

Прэзідэнт уручыў дыпломы доктара навук і атэстаты прафесара

ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ АКЦЭНТЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Асабліва спыніўся міністр на рабінных мас-медыя. Ён нагадаў, што рабінная газета — твар рабіннай улады. І ў нас не павіна быць газет, якія сорамна ўзяць у рукі. Для паліпэцання ўзроўню масвай прэсы летас зроблена шмат. Усе яны прадстаўлены ў інтэрнэце. Тамтэйшыя супрацоўнікі павышаюць сваю кваліфікацыю ў Інстытуце журналістыкі БДУ. Аналагічны вопыт варта прымяніць і да рэгіянальных радыёшчыкаў, перакананы міністр. На развіцці рабіннага вяршання налета будзе зроблены асаблівы акцэнт. Шмат робицца для абсталявання рэгіянальных тэлеканалая. І калі яны шчыра не наступляюць на пяткі сваім колегам з цэнтральных каналаў, то тутжа будзе. А кабелёвыя апэратарам кіраўнік ведамства рэкамендуе заняцца падрыхтоўкай уласных блокаў навін — гэта будзе запатрабавана. Глабальна гэтыя аспекты знойдуць адностворэнне ў праграме развіцця рэгіянальнага вяршання, распрацоўкай якая займаюцца ў Мініфарме.

Рытукуць там і практэ закана аб выдавецкай дзейнасці. Ён прадугледжае ўварэнне дзяржаўнага рээстра выдацоў і распускоджальніцкай выдавецкай прадукцыі.

— З новым закана аб СМІ мы працуем два гады, і ён паказваў за гэты час сваё сабыліе бакі, якія не дазваляюць нам у поўнай меры задзейнічаць прававыя механізмы для эфектыўнага дзяржаўнага рэгулявання рынку СМІ, — кажа А. Праляскоўскі.

Ён лічыць, што неабходна ўнесці шэраг зменаў у закон, якія б датычыліся ў першую чаргу парадку дзяржаўнай рэгістрацыі СМІ. Дарэчы, па самых свежых звестках на пачатак гэтага года, у Беларусі зарэгістравана 1 344 друкаваныя СМІ (з іх 947 — недзяржаўныя) і 237 электронных (у тым ліку 72 недзяржаўныя).

Зоя ВАРАНЦОВА.

БАНКАўСКАЯ РАБОТНІЦА СА СТОЛІНА СКРАЛА БОЛЬШ ЗА ВР200 МЛН І СПРАБАВАЛА З ДАПАМОГАЙ ПДПАЛУ ЗАМЕСЦІ СЛЯДЫ

За крадзеж грошай у асабліва буйным памеры і службовы падлог асуджана работніца адной з банкаўскіх устаноў Століна. Пра гэта БЕЛТА паведамліла старшы памочнік пракурора Брэсцкай вобласці Вольга Дзмітрук.

Гэтая жанчына амаль 12 гадоў працавала кладаўшчыцай сховішча філіяла аднаго з банкаў Століна. У яе абавязкі ўваходзіла выдача наяўных грашовых сродкаў для запараўкі банкаматаў і складанне даведкаў-справаздач пра вынікі выгузкі грашовых сродкаў за банкаматаў.

У чэрвені 2010 года пры праверцы астаткаў грашовых сродкаў у сховішчы была выяўлена недастача ў агульнай суме ВР205 млн. Падчас праверкі было ўстаноўлена, што ў перыяд са жніўня 2007 года па чэрвень 2010-га кладаўшчыца для загрузкі банкаматаў у касеты ўкладвала менш грашовых сродкаў, чым было пазначана ў заяўцы, пры гэтым завышала астаткі грашовых сродкаў у даведках-справаздачах пра вынікі выгузкі банкаматаў.

24 чэрвеня 2010 года пасля звароту астаткаў наяўных грошай у сховішчы банка жанчына учыніла падпал грашовых сродкаў. Ачаг узгарання на працягу 25 хвілін быў знойдзены і ліквідаваны, пры гэтым агнём было знішчана больш за ВР12 млн. У памяшканні беспрэтыгмальна была знойдзена і сама падпальшчыца, якую даставілі ў бальніцу, а 25 чэрвеня 2010 года яе ўзялі пад варту.

Прыгаворам суда Столінскага раёна супрацоўніцы банка прызначана пакаранне ў выглядзе 9 гадоў пазбавлення волі ў калоніі агульнага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці. На карысць банкія з яе спагнана больш за ВР217 млн нанесенага ўрону.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ТАКІЯ ГОСЦІ

Беспарадоўны з в. Багданаўка (Лунінецкі раён) запрасіў да сябе ў госці 21-гадовага жыхара в. Любаны. Калі госць пакінуў дом, то распадар убачыў, што знікла больш за мільён рублёў.

А ў Пінску слесар ЗАТ заявіў у міліцыю, што ў яго нехта ўкраў мабільны коштан больш за 600 тыс. рублёў. Следства высветліла, што тэлефон скрала 17-гадовая дзяўчына ноччу, падчас гасцявання ў знаёмага.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО ЗАО «ГИРСТВО»

Лот № 1. Встроенное помещение (офис) 1-го этажа, общ. площ. 102,0 м.кв., инв. № 500Д-698886, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Кулибина, д. 11, пом. 1Н, стоимостью 542 370 000 белорусских рублей.

Стоимость имущества указана с учетом НДС.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % от стоимости реализуемого с торгов имущества.

Подробная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>, а также в помещении хозяйственного суда г. Минска: г. Минск, ул. Академическая, 15/1.

Торги состоятся 25.02.2011 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Минец И.Н., тел./факс: 294 93 66;

ст. судебный исполнитель Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет № 3642900000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, код 795, УНП 101541763 хозяйственного суда города Минска не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости»

«...КАЛІДОР ВАГАННЯЎ КУРСУ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАЛЮТЫ ДА ВАЛЮТНАГА КОШЫКА ШТОГОД БУДЗЕ ЗВУЖАЦЦА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Так складаецца, што гэтыя грошы не працуюць на эканоміку краіны. Разам з тым, ён падкрэсліў, што «ўяс краіна, усе мы працуем над тым, каб забяспечыць праграму развіцця рэспублікі на п'яцігодку, праграму павелічання якасці нашага жыцця». І выказаў спадзяванне на тое, што і грамадзяне возьмуць у гэтай справе ўдзел замест таго, каб купляць валюту і класіць яе «пад падушку» ў той час, як дзяржава будзе вырашаць пытанне, як пазычыць сродкі на знешніх рынках — гэтыя грошы «нам потым прыйдзецца да таго ж вяртаць».

Каментуючы магчымае ўвядзення эканамічных санкцый ў адносінах да Беларусі з боку Еўрасаюза, Пётр Пракаповіч падобнае развіццё падзей назваў «дзікасцю». Ён мяркуе, што ва ўмовах глабальнай эканомікі эканамічныя санкцыі не могуць даць выніку. «Санкцыі — гэта справа двухбаковае, таму яны могуць паўваваць негатывна і на Еўрасаюз, — заўважыў банкір. — Сёння ў нас з Еўрасаюзам абарот 15 мільярд даўралаў у год. Прычым мы больш купляем, чым прадаём». На думку Пятра Пракаповіча, калі дойдзе да крайнасцяў, то як мінімум на 8 мільярд даўралаў скароціцца пастаўкі ў Беларусь абсталявання з Еўропы. Аднак абсталяванне наша краіна можа купіць і ў іншых краінах, у прыватнасці, ў Кітаі. «Гэта нам выгада працаваць з Еўропай, гэта нашы суседзі, і мы ў аляній п'яцігодкі разлічваем значна павялічыць тавараабарот, які можа скласці ў перспектыве 30-40 мільярд даўралаў».

Закранаючы пытанне наконт крыніц папаўнення золатавалютных рэзерваў краіны, Пётр Пракаповіч, у прыватнасці, загаду прамія за замежныя інвестыцыі, якія на гэты год запланаваны ў суме 6,5 мільярд даўралаў ЗША. «Гэта значная сума, у тым ліку ў ёй закладзена не менш за 3 мільярд, якія будуць атрыманы за кошт продажу дзяржамаёмасці і прыватывацый». Паводле яго слоў, гэта таксама палепшыць гандлёвы баланс краіны і дазволіць значна памешчыць сёлета знешняй пазыкі. Апошняя ў гэтым годзе плаваюцца ў аб'яўленых межах: 1 мільярд даўралаў за кошт размяшчэння еўрабондаў, 8 мільярд даўралаў расійскіх рублёў праз размяшчэнне ў Расіі аблігацый, а таксама за кошт выкарыстання сродкаў Еўраўэйскага фонду ў межах вочы, якая прадугледжана для нашай краіны. Іншыя пазыкі, значнаы галоўны банкір, не прадугледжаны.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

«...КАЛІДОР ВАГАННЯЎ КУРСУ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАЛЮТЫ ДА ВАЛЮТНАГА КОШЫКА ШТОГОД БУДЗЕ ЗВУЖАЦЦА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пра гэтую жыццёвую гісторыю паведаміла сваім чытанам старэйшая абласная газета «Віцебскі рабочы». Калі ў пачатку 2009 года аліменту была жанка не дацакала, вырашыла звярнуцца ў суд, каб пазбавіць бацьку данок бацькоўскай праваў. Аўтар артыкула Таццяна Бондарова мяркуе, што такім чынам жанчына, напэўна, спадзявалася прымусіць мужчыну выплаціць усю суму запэчычанасці па аліментах. На судзе мужчына расказаў, што падчас медыцынскага агляду медыкі яму паведамілі, што ён наогул, на жаль, не можа мець дзяцей... Таму і перастаў выплачваць аліменты.

Янона была жанка была вымушана выплаціць у даход дзяржавы пошліну і кампансавачыя расходы на судовыя выдаткі — больш за сто тысяч рублёў. Пляцціць аліменты чалавек цяпер не абавязаны. Але ж выплачаныя раней грошы яму не вернуць, бо закон зваротнай сілы не мае.

Аляксандр ПУХАНСКІ.

АЗАРАНКА САСТУПІЛА ў ФІНАЛЕ

На Адкрытым чэмпіянаце Аўстраліі Вікторыя Азаранка, якая ў пары з расіянкай Марыяй Кірыленкай дайшла да фіналу, так і не змогла яго выйграць. У вышаральным матчы Учора Вікторыя і Марыя, пасеяныя пад 12-м нумарам, саступілі аргенцінска-італьянскаму дуэту Гізелі Дурдэ і Флавіі Пенета — 6:2, 5:7, 1:6. Нагадаем, што ў адзіночным разьдзе Вікторыя выбыла на стадыі 1/8, саступішы кітанцы На Лі. Гэтак жа да фіналу парнага Australian Open Азаранка даходзіла ў 2008 і 2009 гадах. У 2008-м Віка выступала з ізраільянкай Шахар Пеер, а летас разам з расіянкай Святланай Кузняцовай яна спынілася ў 1/8. Тым часам Максім Мірны ў пары з Даніэлам Нестарам выйбў ў паўфінале, саступішы індыйскаму дуэту Махеш Бхупалі/Леандэр Паес (6:7, 6:4, 3:6).

Алена КРАВЕЦ.

Абзец

▲ Мічане за пачатку года задэкларавалі больш за ВР265 млн. даходаў, атрыманых у інтэрнэце. У выніку праведзенай летас падатковымі службамі сталіцы тлумачальнай працы па пытаньнях дэкларавання і ўплаты падаходнага падатку з даходаў, атрыманых з прымяненнем інтэрнэту, за 3 тыдні студзеня фізічныя асобы горада атрымалі больш за ВР265 млн такіх даходаў, а якіх налічаны падатак у суме больш за ВР31 млн. Найбольшыя сумы задэклараваныя ад гульты і покер праз сетку — ВР195 млн, падатак склаў ВР22,8 млн.

▲ Брэсцкі рачны порт адкрыў навігацыю. Умовы надвор'я сёлетна дазволілі зрабіць гэта намнога раней, чым звычайна. Так, летас порт пачаў навігацыю 12 сакавіка. Зараз ва ўсходнім раёне горада порт аказвае паслугі па намыўцы пяску ў зоне ракі Мухавец.

▲ Смілавіцкая вальняна-войлачная фабрыка (Чэрвеньскі раён) летас прадала больш за 180 тыс. пар валёнак, што на 40 тыс. пар больш, чым у 2009 годзе. Экспарт за той жа час узрос на 130%. Іх ахвотна куплялі ў розных раёнах Расіі, краінах Балтыі, Нарвегіі, Швецыі, Фінляндыі, Германіі і інш. З пытаннем «Дзе можна купіць беларускія валёны?» людзі нават звярталіся на «гарачую» тэлефонную лінію, якая працавала падчас 4-га Усебеларускага народнага сходу.

▲ У Гродне ўхіліст ад арміі аштрафаваны на ВР2,1 млн. Падчас прызыўнай кампаніі «Красавік-верасень 2010 года» ён не з'явіўся ў ваенкамат у назначаны тэрмін і быў аштрафаваны на адну базавую велічыню. Аднак малады чалавек не з'явіўся і ў другой павестьці, за што зноў быў аштрафаваны на ВР35 тыс. Пасля трыццага не'з'яўлення ваенкамат перадаў дакументы ў праваохаронныя органы. Была заведзена крымінальная справа, і паводле прыгавора суда неснядаому прызыўніку назначана пакаранне ў выглядзе штрафу ў памеры 60 бв. Пакаранне можа быць і больш сур'ёзным.

Поўны абзац

▲ Створана маскіроўка для студэнтаў, якія спяць на занятках. Дзякуючы дызайнерам ласкоўкі студэнты могуць спакойна спаць на лекцыях, прыкрыўшыся новай распрацоўкай — вачыма, прылепленымі на паверхі. Навічка называецца EyeLid Stickers і ўмялае сабой выдатна прамальваныя і гуляючыя, шырока распаўсюджаны вочы, якія лёгка наліпляюцца на верхняй паверхі. Студэнты, якія наблілі сабе на

ЛЕПШЫЯ СЯБРЫ ДЗЯЎЧЫНЫ — МІНЕРАЛЫ

Марына Канапля: «Мінералы — гэта прыгожыя каменныя кветкі»

Маладая жыхарка Касцюковічаў, насуперак вядомаму сцярдэжню, аддае перавагу зусім не брыльянтам, а прыродным камяням. Марына Канапля паказала карэспандэнту «Звязды» свой збор прыгожых мінералаў.

У мяне проста мову адняло, — узгадвае Марына падзеі 6-гадовай даўніны. — Тая калекцыя шыкоўная, ацэньваецца ў 60 тысяч долараў, але справа не ў цане. Камяні такія прыгожыя, што мінералы не раздумваюць, што падараваць дзяўчынэ на свята. «Так, я рада кожнаму прыгожаму каменю!» — пагаджаецца Марына.

За што ж маладая і прыгожая жанчына можа любіць камяні? — Ой, неадрада гавораць, што мінералы — гэта нібыта каменныя кветкі. А ў маёй калекцыі ёсць доказ — каменная ружа. Гэта пласціністы кальцыт. І кожны мінерал нешта нагадвае. Напрыклад, у кварцы крышталі нібыта стралы. Марказіт (прыроднае жалеза), знойдзены на Курскай магнітнай аманалі, нагадвае мне дажджавыя грыбы. Кожны камень па-свойму прыгожы.

Марына вядзе экскурсію па сваёй калекцыі. — Восем крэманіў, які выкарыстоўвалі першыя людзі. Калі былі адзін кавалак аб дрэгу, то можна ўбачыць іскры, і пры гэтым пахне паленай курыцай.

Любымі мінерал гаспадыні — папярочны шпат, лёгкі як пер'е. Далей — чорная і нібыта лакавая вулканічная магма. Мігчыцы высакародны фіялетавы аметыст. Сярод мінералаў трапляюцца некаторыя абсалютна «іншапланетнага» выгляду: адзін падобны на мох ці скуру нейкай жывёлы, іншы — на экзатычную марскую расліну, трэці — на шэры кавалак дрэва альбо халу.

Камяні розных колераў нібыта прысланыя бліскоты. Сярод іх вылучаецца адзін, з крыжам.

Гэта стаўраліт з Кольскай паўвыспы: яго яшчэ называюць крыжовым каменем, альбо «Смерцю святара», — расказвае Марына. — У старадаўня часіны святар знайшоў гэты мінерал, дзе кар'ячневая крышталі часта ўтвараюць крыжы, і вырашыў на знак веры дадаць яго ў ежу. Чалавечы арганізм не вытрымаў, святар памёр — адсюль і назва.

Старажытныя акаменелыя ракавінкі. Кавалак серы, якую дзяўчына з аднакласнікамі спрабавала падпаліць на школьным уроку хіміі. Незвычайны кавалак пласціністага кальцыту, падобны на валасы чалавека альбо на марозныя ўзоры на шкле. Цынк, які часта выкарыстоўваюць у аздараўляльных бранзалетах для зніжэння крывацёку ціску. Крышталі розных колераў і формай пераліваюцца ў святле фотаапішкі.

Марына цяпер 21 год, яна замужам, мае маленькую дачку Вераніку. З будучым мужам дзяўчына стала сустрэцца яшчэ ў школе і спачатку была пакрыўджана абсалютна абыякавым стаўленнем хлопца да мільяў яе сэрцу камянею. Нават меркавала: а ці варта мець стасункі з такім чалавекам? Але мноства стаючых якасцяў усё ж вымусілі зрабіць выбар на яго карысць. І цяпер жонка «аццяпелая» да жончынчых камяней: нядзіва падараваў ёй кавалак мергелю — пароды, якую здабываюць для патрэб масдовага цэментнага завода. Мергель папоўніў калекцыю цікавых беларускіх камяней, некаторыя з якіх знойдзены на возеры Нарач.

Марына ведае, што сёння яе калекцыя, якая налічвае 120 мінералаў, каштуе прыстойных грошай. Ёй нават прапанавалі прадаць збор і набыць аўтамобіль. Аднак амаатарка камяней катэгарычна адмаўляецца рабіць такі практычны ўчынак: дзяўчына лічыць, што менавіта яе любімыя камяні дапамогуць ёй і яе сям'і ў ажыццяўленні далейшых планаў і мар.

Кожны камень мае сваю энергетыку, — гаворыць дзяўчына. — Калі мне млясна альбо няма настрою, то я іду да сваіх камяней, трымаю іх у руках, пераключаю думку на месца. І ўражэцце становіцца спакойна і добра. Яны дапамагаюць мне ў цяжкае хвілінку.

Касцюковіцкія журналісты дэдавалі, што аметыст прыносіць удачу ў спорце і спартыўных тэмах. Таму Марына падаравала спартсменам некалькі асобнікаў аметысту.

— А я сама найбольш люблю агаты — гэта для мяне самая важная «брыльянты», — смеецца Марына.

Яна паказвае агаты, якія выглядаюць як звычайныя камяні на дарозе. А іх асабліва прыгожасць можна зразумець толькі ў разрэзах, дзе адкрываюцца каларыяныя ўзоры і нават цэлыя карціны.

— Я хачу паказаць людзям сваю калекцыю, каб яны болей ведалі пра мінералы, — гаворыць Марына Канапля. — Камяні — гэта незвычайна і цікава. Яны, нараджэнныя прыродай і нескранутыя цывілізацыяй, нясуць у сабе асабліва прыгожыя.

Ліона ІВАНОВА. Фота аўтара.

ПАДНЯЛІ ДУБАЛЬТОЙКІ НА ІНСПЕКТАРАЎ

У лесе каля в. Раздзялявічы (Ганцавіцкі раён) супрацоўнікі мікраай-інспекцыі выйшлі на двух браканьераў, але тыя паднялі дубальтоўкі, накіравалі іх у бок інспектараў і пачалі прагражаць.

У іосе ж мясцовых жыхароў, у якіх не было дазволу на паліванне, удалося затрымаць. Цяпер імі займаецца міліцыя.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗАМЕСТ ТАГО, КАБ ЛАВІЦЬ БРАКАНЬЕРАЎ...

Як паведамілі ў прэс-службе Брэсцкага абласнога ўпраўлення ўнутраных спраў, затрыманы адзін з кіраўнікоў Бярозаўскай мікрааёнай інспекцыі асобы жывёльнага і расліннага свету. Службова асоба падазраецца ў карупцыйным злчынстве. Замест таго, каб затрымаць браканьера, які здабываў рыбу на возеры Белым Я Белаазёрска, інспектар даў указанне падначаленаму складзі фіктыўныя дакументы, якія вызвалілі б ад адказнасці незаконнага рыбака.

Яна СВЕТАВА.

Імя — Рагнеда... Прыдумалі ж бацькі так дзяўчынку назваць! Кажуць — падабаецца. Але ж, напэўна, не проста падабаецца імя жыхарам Віцебшчыны, адкуль прыехала да нас пераможца конкурсу апавяданняў за 2010 год, відаць, асабліва блізкія ім справы адной іх зямлячкі, якая жыла шмат стагоддзя таму. Кажуць жа: як дзіця назавеце, так яго і пражыве... Рагнеда Юргель — зусім юная дзяўчынка, вучыцца ў 11-м класе Глыбоцкай школы. Маладая, ды разумная. І як тут не падумаць, што імя накладвае пэўны абвязак?

«Імя адразу зачэпіла, — прызнаецца вядучы конкурсу, пісьменнік Віктар Казько. — І апавяданне зацікавіла. Прывябіла нейкай свежасцю, маладым падыходам да ўжо вядомай тэмы. Гэта падыход да тэмы Вялікай Айчыннай вайны — праз пакаленне, якое не забывае таго, што было раней з іх папярэднікамі. Гэта было сачыненне, і адчуваўся клопат настаўніцы пра сваю вучаніцу. Адчувалася ў гэтым апавядзе культура пісьма і пэўная сталасць яра. Сама прадмоўка была цікавая: у ёй былі пастаўлены імёны настаўніцы, як падзяка за навуку і падтрымку. Гэтая перамога — на самрэч спалучэнне шмат якіх абставін».

Вельмі захацелася паглядзець на гэтую дзяўчынку. І спытаць: адкуль узялося жаданне пісаць пра мінулае?

Рагнеда ЮРГЕЛЬ, уладальніца І прэміі конкурсу апавяданняў «Звязды»:

Я вельмі цікавілася гісторыяй майго краю. Супрацоўнічаю з музеем. Наша вёска Шувенічы даволі вялікая, знаходзіцца недалёка ад раённага цэнтру. У ёй вельмі многа цікавых мясцін, іх толькі трэба адкрыць. Часта ў мяне само з'яўляюцца такія пытанні: адкуль усё ўз'ялося?.. Хоцца ведаць сваіх продкаў, хочца ведаць, што яны былі за людзі. Хочацца быць годнай іх. Сапраўды, проста захацелася расказаць гісторыю, якая жыве ў нашай сям'і».

Ціхую і сціпую Рагнеду дапаўняе настаўніца Марыя ЛІТВІН — гэта па «наводзіць» апавяданне школьніцы патрапіла ў наш конкурс:

— Рада з малых гадоў пісала казкі, і гэта было цікава. Усе здзіўляліся таму, што малая дзяўчынка можа напісаць цікавую казку. Усе разумелі, што ў дзяўчыны талент. У часопісе «Роднае слова» яна была ўзнагароджана за навукова-даследчую працу «Традыцыйная культура беларусаў». Рада вельмі любіць мастацкае слова, на ўроках гараць у яе вочкі, ловіш сябе на думцы, што гаворыш толькі ёй. А вытокі яе здольнасцяў мне вядомыя. Мама — настаўніца, выкладае маляванне ў школе. Насамрэч, сябе праяўляюць моцныя гены. У іх вельмі добрая працоўная сям'я, у якой культ духоўнасці. Таму ў мяне няма сумневу ў тым, што усё будзе цудоўна ў маёй вучаніцы. Насамрэч імя Рагнеда — не выпадковае. І да Рады ўжо «жаніхі» заляцалі. Напрыклад, работу па творчасці Уладзімера Караткевіча паслалі ў Віцебскі педінстытут, адтуль патэлефанаваў дэкан факультэта: каб такі талент не прапаў, яна паступае ў Віцебск. Але ўжо было пазня: пра іншыя «жаніхі» думае, таму вырашыла звязаць жыццё з мастацкім словам і марыць наступіць у Беларускую дзяржаўную ўніверсітэт, у Інстытут журналістыкі...»

З журналістыкі прыходзіць да літаратуры

— Мне падаецца, што звяздоўскі праект надзвычай удалы. Ён будзе ў свой час вельмі высока ацэнены. Есць у нас часопісы «Польмія», «Малодосці». Яны пераважна паступаюць у бібліятэкі. А «Звязда» — гэта бадай адзіная пляцоўка, дзе літаратуру можна выступаць і адразу атрымаць шырокае чытацкае аўдыторыю. Гэта ў складаных варунках нашага жыцця надзвычай важна і для маладых, і для стальных пісьменнікаў: далучыць беларус-

кі аўтары ў І прэмію ў нашым конкурсе:

— Гэта будзе ў свой час вельмі высока ацэнены. Есць у нас часопісы «Польмія», «Малодосці». Яны пераважна паступаюць у бібліятэкі. А «Звязда» — гэта бадай адзіная пляцоўка, дзе літаратуру можна выступаць і адразу атрымаць шырокае чытацкае аўдыторыю. Гэта ў складаных варунках нашага жыцця надзвычай важна і для маладых, і для стальных пісьменнікаў: далучыць беларус-

кі аўтары ў І прэмію ў нашым конкурсе:

— Гэта будзе ў свой час вельмі высока ацэнены. Есць у нас часопісы «Польмія», «Малодосці». Яны пераважна паступаюць у бібліятэкі. А «Звязда» — гэта бадай адзіная пляцоўка, дзе літаратуру можна выступаць і адразу атрымаць шырокае чытацкае аўдыторыю. Гэта ў складаных варунках нашага жыцця надзвычай важна і для маладых, і для стальных пісьменнікаў: далучыць беларус-

Этнакартонка

ЛЮДЗІ РАДАВАЛІСЯ ЛЮДЗЯМ

ШТО ні кажы, а раней веселле жылося людзям: умелі яны сустракаць святы. З размахам, з песнямі, з гульнямі. Гэта мы абыходзімса часцей за ўсё банальным застоллем, у лепшым выпадку паходам на дыскатэку ці кавярню ці назіраем за праграмай, якую нам падырыхтавалі прадстаўнікі незалежных агенстваў. Але калі б вы хоць раз паўдзельнічалі ў натуральным, а не пастаноўчым беларускім свяце з усімі танцамі, песнямі, скакамі іаі вогнішча, гульнямі — адчулі б, наколькі моцная энергетыка стаяла за ўсім гэтым. Раней у маладзі не было праблем, як знайсці сабе пару. Як расказвае супрацоўнік Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Таццяна КУХАРОНАК, у вёсцы знаёмлілі падчас сумеснай працы, на календарныя святы, на вясчорках, якія зімой праходзілі ў хатах, а летам — на вуліцы. Напрыклад, узімку дзяўчаты ўскладчыну здымалі хату, там пралі, а ўвечары да іх на танцы прыходзілі хлопцы. Карагоды, гульні нахштальт розных даганялак дзяўчат хлопцамі, «ручайкоў» і жартоўных вяселляў (як, напрыклад, «Жаніцтва Цярэшкі» на Каляды) стваралі спрыяльныя ўмовы для стасункаў. Акрамя таго, да кожнага вялікага свята пасля службы ў царкве ладзіліся кірмашы, дзе не толькі прадаваліся розныя рэчы, але і праходзілі разнастайныя гулянні. Сюды з'язджаліся людзі з розных вёсак. Былі нават выпадкі, калі на кірмашах кралі нявест (такое зафіксавана на Віцебшчыне), і бацькі, якія раней не хацелі выдаваць сваю дачку за пэўнага хлопца, пасля таго, як яна была выкрадзена і правяла ноч у палоне, згадзілася на замужжа.

На вялікія святы былі прадугледжаны пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Асноўныя ідэі традыцыйнай абраднасці — гэта клопат пра падуадзённе роду, клопат пра дабрабыт, здароўе ўсіх членаў сям'і, багаты ўраджай, а таксама ўшанаванне продкаў. Так, перад кожным, асаб-

ліва вялікім, сватам перш, чым пачаць пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Асноўныя ідэі традыцыйнай абраднасці — гэта клопат пра падуадзённе роду, клопат пра дабрабыт, здароўе ўсіх членаў сям'і, багаты ўраджай, а таксама ўшанаванне продкаў. Так, перад кожным, асаб-

ліва вялікім, сватам перш, чым пачаць пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Асноўныя ідэі традыцыйнай абраднасці — гэта клопат пра падуадзённе роду, клопат пра дабрабыт, здароўе ўсіх членаў сям'і, багаты ўраджай, а таксама ўшанаванне продкаў. Так, перад кожным, асаб-

ліва вялікім, сватам перш, чым пачаць пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Асноўныя ідэі традыцыйнай абраднасці — гэта клопат пра падуадзённе роду, клопат пра дабрабыт, здароўе ўсіх членаў сям'і, багаты ўраджай, а таксама ўшанаванне продкаў. Так, перад кожным, асаб-

ліва вялікім, сватам перш, чым пачаць пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Асноўныя ідэі традыцыйнай абраднасці — гэта клопат пра падуадзённе роду, клопат пра дабрабыт, здароўе ўсіх членаў сям'і, багаты ўраджай, а таксама ўшанаванне продкаў. Так, перад кожным, асаб-

ліва вялікім, сватам перш, чым пачаць пэўныя абрады для ўсіх членаў вялікай абыччын, што спрыяла іх аднаенню. Кожная сацыяльная група ў адпаведнасці з узростам, полам мела свае заняты і павінны былі выконваць пэўныя дзеянні. І, што самае галоўнае, святы раней былі не проста забавай. Чалавек ведаў: калі ён выканае ўсе абрады ў адпаведнасці з заведзенай стагоддзямі традыцыяй, гэты гартанне яго дабрабыт, шчасце, здароўе ці дасць пэўныя выгоды. Так, калі беларусы хадзілі ўвесь год жыць шчасліва і ў дастатку, на Каляды на першую куццю накрывалі багаты стол, рошкі куцці кідалі пасля таго — каб яны не ўзрадзілі пад хателі, каб ярава давала багата малака, не хварэла, не адпаліла ад статка, сцэбалі яе вероўнай галінкай, абносілі грамнічай свечкай, ставілі понасе вядро вады ў варахоты ці «замочвалі даёнкі» — на Масленіцу жанчыны хадзілі па вёсцы, ствалі калчакіма і да ёнкі і спявалі песні. «Галоўнае, за ўсімі святамі стаўу светапогляд, чалавек быў упэўнены: калі ён зрабіў тое, што спрадвечна рабілі яго бацькі і дзяды, — значыць, усё будзе добра», — гаворыць Таццяна Івануна. — Прадзейнічае жыццё, бо продкі май прапрадзедныя стэрэатыпы паводзін, і адразу было зразумела, хто жыве па-людску, а хто не. Сэнс жыцця быў у тым, што калі ты тут нарадзіўся, то павіны жыць на гэтай зямлі, апрацоўваць яе, а пасля перадаць у спадчыну. Калі надыходзіць пэўны ўзрост — жаніцца ці выходзіць замуж і гадаваць дзяцей, а пасля ўнукаў. На працягу года свята разумна чаргавалася з працай і, лічу, давалі чалавеку магчымасць адпачыць і псіхалагічна, сустрэцца са сваякамі і суседзямі. У тыя часы і чужы чалавек мог разлічваць на тое, што яго гасцінна прымуць. Як расказвала адна бабулька, раней людзі радаваліся людзям, а сёння мы часта ненавідзім адно аднаго».

Таццяна ДЗЕМІДОВІЧ, Віктар КАЗЬКО, Рагнеда ЮРГЕЛЬ, Алесь МАКОЎСКІ.

кага чытана да мастацкага слова і самому далучыцца, таму што, як ні круці, а пісьменнік піша не для сябе, а хоча, каб яго чыталі. Я лічу, што гэта самая ўдзячная аўдыторыя, таму што газету вылісваюць людзі, неабяквыя да роднага слова. Абнадзейвае, што сапраўды ёсць генетычная памяць, яна праяўляецца нават праз пакаленні. Калі ў свой час Акадэмія навук збірала матэрыялы пра Максіма Багдановіча, яны звярнуліся да яго бацькі, каб ён падтлумачыў, адкуль у чалавека, які гадаваўся ў рускамоўным асяродку, раптам праявілася такая незвычайная здольнасць да роднай мовы? Той у адказ прызнаўся, што сам не ведае, але лічыць, што гэта генетычная памяць, генетычны код. М'яне як і кожнага літаратара, неабяквыя вада да роднага слова, турбуе моўная сітуацыя. Але яна не

У фермераў асаблівая сацыяльная роля

Ёсць пытанне

ТЭМА імпартызамішчэння, якая была ўзнята ў публікацыі «Мы можам не горш за кітайцаў выпускаць тавары шырокага спажывання» (21.01.11) выклікала цікавасць у чытачоў. Нагадаем, у гутарцы з нашым карэспандэнтам вядомы эканаміст і эксперт, член Грамадска-кансультацыйнага савета пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Л.Ф. Заіка выказаў шэраг думак па ўдасканаленні практыкі імпартызамішчэння ў святле Дырэктывы №4. Былі розныя званкі на гэты конт ад чытачоў: ад пэсімістычных заяў (маўляў, хочучы, як лепш, а атрымаецца, як заўсёды) да дзелавых і канструктыўных прапановаў. Напрыклад, фермер Геннадзь Раманаў са Случуга раёна ўзняў шырокі пласт праблем гаспадарання на зямлі ва ўмовах прыватнай уласнасці. Ён папрасіў Л.Ф. Заіку пракаментываць праз нашу газету яго назіранні і думкі аб праблемных момантах фермерства ў нашай краіне.

Ахвотных гаспадарчыц на зямлі шмат, але...

Аб ролю дзяржавы. Лейтматыў усхваляваннага маналогу фермера: ахвотны самастойна працаваць на зямлі шмат, толькі трэба не перашкаджаць ім, а дапамагаць. У якасці павінна быць права выбару, дзе яму працаваць: у сельскагаспадарчым кааператыве ці на сябе любімага. Хоча агульняваючы, што фермерскі хлеб не салодкі: каб зарабіць на жыццё, трэба пастаянна «круціцца», з ранку да вечара, часам рызыкаваць. Аднак цяга да зямлі часам бывае неадольна. Восі і Геннадзь Раманаў некалі працаваў на заводзе ў абласным цэнтры, але ён не сам кажа: «было не гэтак». Вабіла зямля, і ён перакваліфікаваўся ў фермера. Цяжка часам, але ён не скадуе і дбае пра далейшае развіццё фермерства ў маштабах краіны.

На яго погляд, дзяржава больш падтрымлівае сельскагаспадарчыя кааператывы, буйныя фермерскія гаспадаркі — латифундыі, а восі да дробных рукі не даходзяць. А шкада. Малы і сярэдні бізнес на вёсцы, якім па сутнасці і з'яўляецца фермерства, здольны наладзіць вытворчасць шмат якой аграрнай прадукцыі для гаспадар, што завозіцца да нас цяпер звонку. І тым самым эканамічна валюту, якая ідзе на закуп рознай садавіны і гародніны.

Закон аб фермерстве. Дзяржава, складаюцца ўражанне, не зацікаўлена ў такім дакуменце. А дарэмна, бо фермеры ўзялі б на сябе вытворчасць той прадукцыі, якая па тых ці іншых прычынах нявыдаецца для вялікіх гаспадарак. Прычым прадукцыі экалагічна чыстай, бо ў фермера няма патрэбы, ды і грошай, каб апрацоўваць садавіну хімічнымі прэпаратамі для больш доўгага захоўвання і падтрымання прыбавнага таварагна выглядку на працягу перыяду.

Чаму фермеру абавязкова набываць статус ірэндычнай асобы? Увогуле, лепш было б фермераў вылучыць у асобную катэгорыю прадпрыемстваў, а не ставіць іх на адну дошку з тымі, хто займаецца гандлёва-пасрэдніцкай дзейнасцю, выпускае нейкія прасцяры рэчы. Добра, калі б фермер мелі дзяржаўны на вытворчасць пэўных аб'ёмаў якасных клубніч, садавіны, асважанага таварагна выглядку на працягу перыяду.

Чаму аўтаамаатар успрымае інспектара ДАІ як таго, хто толькі карае?

А інспектар ДАІ аўтаамаатара — як патэнцыйнага правапарушальніка? І чаму гэты шпак ніколі не прывядзе да поўнага парадку на дарогах?

— Калісьці трэба пачынаць, — кажаў мне інспектар ДПС, выпісваючы квітэнцыю аб аплаце штрафу. Я, хоча і не парухаў правілаў дарожнага руху свядома, не стаў спрачацца, тэлефанаваць розным начальнікам, прасіцца і прыніжвацца. Бог вам судзьдзя! І на месцы спляўці сваё першае ў жыцці (маю больш як пяць гадоў стажу) грашовае сплганне.

Як гэта здарылася? Многія аўтаамаатары ведаюць шашу М2, якая напярэці вядзе да Нацыянальнага аэрапорта. На пераважнай частцы шашы абмежаванне хуткасці — 120 км/г. Калі ехаць з аэрапорта ў бок Мінска, то перад самай развязкай ля Кургана Славы абмежаванне скасоўваецца, і цяпер кіруюца мае права ехаць стандартныя 90 км/г. Самотны знак, які скасоўвае паярдае абмежаванне, не так проста заўважыць. Едзеш, не парухаючы правілаў, з хуткасцю 120 км/г, прапускахаш знак і несваядома перавышаеш на 20-30 км/г. А гэта ўжо сур'ёзнае парушэнне. Інспектары ДАІ ведаюць пра гэтае «хлебнае» месца і рэгулярна сядзяць там у засадае.

Пра гэтаў неабячанае кропкі на шашы М2 я не раз чуў ад калег-аўтаамаатараў. І трэба ж, сам папаўна на гэтую вуду. Шыч раз падкрэсліваючы першы раз за ўсю сваю кар'еру кіроўцы, цягам якой мяне жартам называлі «пенсіянерам». Маўляў, едзь толькі па правах.

Нават мая сітуацыя яскрава паказвае асноўную праблему ўзаемаадносін паміж Дзяржаўтаінспекцыяй і аўтаамаатарамі. Гэтая праблема — неразумнае спосабава, я змагаюцца з правапарушэннямі. А спосабы вельмі простыя — паярдае, а не карае.

На старонках «Звязды» выходзіць спецпраект «Радар», які нашы журналісты рыхтуюць сумесна з Дзяржаўтаінспекцыяй МУС Беларусі. Эмблема праекта — знак «Кантроль ДАІ. Зніжэй хуткасці». Па тым цивільназваным прычыне дарожная паліцыя скажам, у Заходняй Еўропе. На пэўнай адлегласці перад радарамі ўсталяваюцца знакі «Кантроль хуткасці». Радары і знакі вельмі шмат. У выніку кіроў-

Фота Пятра ФАМІНА

цам папросту надакучае перавышаць хуткасць, людзі падымаюцца ройскае законнаспасуджэння. Так і хуткасць рэжым не парухаецца, і чалавека не караюць штрафамі.

Знакі «Кантроль хуткасці» ў Заходняй Еўропе па трасях стаяць паўсхода, яны з'яўляюцца як грыбы, на іх робіцца стаўка. І толькі калі чалавек сапраўды паводзіць сябе як зацяты парухальнік, яго караюць па поўнай праграме, няшчадна. Дарожныя паліцыісты ў такой сістэме успрымаюць як памочнікаў і абаронцаў, а не як «паліцэйскіх», што прыціліцца за кустом і па лажыўнага месца...
Лі майго дома стаць школа, на дарозе адразу некалькі нерэгуляваных пераходаў. Абмежаванне хуткасці — 40 км/г, у мэтах абароны дзяцей. Часта назіраў такую карціну: сталя 12 гадзіны ночы за паваротам: калі «дашная» машына. Ловяць на хуткасці. І нашога гэта патрэбна рабіць апоўначы? Ці шмат дзяцей крочаць у школу такой парой? Хочаце якасна выконваць працу, лаўце на хуткасці? Працягвайце вайну кіроўцаў і інспектараў ДАІ ці змяніце нешта ў светапоглядзе кіроўцаў і зрабіць іх цивільназванымі. Калі першае, то інспектар, які стаяў за паваротам, выклікае пратэст. Калі другое, то падходы да аўтаамаатараў трэба мяняць. Упоўнены: мы можам выпрацаваць сістэму ўзаемаадносін, якая будзе на карысць усім.

На жаль, анёлаў фермерам не прывіташ КАМЕНТАР Л.Ф. ЗАІКІ

У адной газетнай публікацыі не магчыма абмеркаваць усе фермерскія праблемы. Але і замаўчаць іх не трэба, бо пра гэта шмат гавораць, спрачаюцца. Далучымся і мы да дыскусіі.

Спэцдар Раманаў слухаа заявае, што, нягледзячы на сямі дзекасцяў, у вясковай моладзі не знікае жаданне далучыцца да фермерства. Чаму? Энергічныя хлопцы і дзяўчаты, людзі сярэдняга ўзросту хочучы паспрабаваць сябе ў самастойным гаспадарчым плаванні. А праца ў СВК, у якіх былі ператвораны калгасы, такіх магчымаўсцяў не дае. Так, яны захоўваюць традыцыі калектывнага гаспадарання былых павялічаных вытворчасця малака, мяска, збожжавых. Яно і зразумела: ялікія фермы з дарагімі складаным абсталяванням (напрыклад, як у знакамітым агракамуні «Сноў») і комплексам, палеткі ў дзясяткі гектараў утрымліваюць пад сілу сучасным вытворчым кааператывам. А восі асава і гародніна па-ранейшаму расце пераважна ў садах і на градах вясковых сядзіб. Гэта наша векавая традыцыя, ад якой нельга адмаўляцца ні ў якім разе. Наадварот, яе трэба ўсюляк развіваць, заахвочваць, спрыяць вытворчасці новых смачных відаў садавіны і гародніны: скажам, спаржы, пекінай капуста, вядомыя фермерам гаючыся чарніч і дурніч, нават жэншоно...

Але наша Міністэрства сельскай гаспадаркі харчавання (яно таксама прадастаўляе дзяржаўна ў зносінах з фермерамі), які і савецкія часы, па-ранейшаму займаецца пераважна вялікімі гаспадаркамі. На мой погляд, новая сітуацыя з прыняццем Дырэктывы №4 істотна мяняе такія падыходы. Калі выхадзіць з сусветнай практыкі ўзаемаадзясненія дзяржавы і сельскіх жыхароў, то цяпер наслася чым Міністэрству сур'ёзна засяродзіцца на стварэнні адпаведных умоў для развіцця фермерства, сарэдынічны ўправаўненні ў вёску новых тэхналогій, абсталявання, перспектывішых сартроў тавар і раслін, стварэнні сётак збыту дарожнай прадукцыі, магчыма, дапамозе ў яе экспартзе.

Калі фермеры гавораць аб неабходнасці дзяржавы павярнуцца да іх тварам, то гэта заклік у першую чаргу накіраваны да Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання. Яно шмат можа і павінна зрабіць па разнашматнай невялікай ініцыятыве вясковцаў, наданні іх дзейнасці стымулаў і заахвочванняў. Досвед аналігін міністэрства развіцця краіны сведчыць, што можна наладзіць (як гэта робіцца, напрыклад, у Францыі) рэгулярнае інфармаванне фермераў па хвалюючых іх пытаннях, даць ім рэкамендацыі, а ўжо іх справа — успрымаць іх ці не. Ня толькі патрабаваць з месцаў статыстыкаў аб надоках, прыважак, ураджайнасці той ці іншай культуры, а таксама акумуляваць звесткі аб эфектыві-

насці выкарыстання зямлі ў фермерскіх гаспадарках, укараненні новых відах садавіны і гародніны, іх экспертным патэнцыялае.

З іншага боку, самім фермерам не трэба спаць у шапку ці сядзець ды на неба глядзець, а рашуча дзейнічаць, аб'ядноўвацца, разам адстойваць свае інтарсы на розных узроўнях улады. У прыватнасці, супрацьстаяць чыноўнікам «дахам» і патрабаваць празрыстасці і сумленных тэндараў. Здолелі ж вытворцы мёду аб'яднацца ў сваю асацыяцыю. Але ў нас няма асацыяцыі вытворцаў садавіны, асацыяцыі вытворцаў гародніны. Дарэмна. Аб'яднанне намаганняў фермераў, малага бізнесу на вёсцы — гэта надейны і правераны шлях цывільнага замацавання ў пэўным сегменце вытворчасці харчавання. Восі пад гэта можна выдаткоўваць і бюджэтныя грошы. Скажам, на стварэнне ў абласных цэнтрах, влікіх і сярэдніх гарадах сеткі пунктаў продажу свежай прадукцыі фермераў пад умоўнай назвай, скажам, «Вясковы продукт». Гэта б стала сур'ёзным выклікам для нахібінак-перакупшчыкаў. З ім ужо ніякіх канкурэцыяў, што будзе карысна для спажываючых.

Дарэчы, у нас чамусьці ціха і пастаноўва зніклі пункты гародніны. У тым жа Мінску побач з цэнтральным узвозам у парку імя Гіркага магазін гародніны пераабрабілі ў рэстаран — месца людзям прыгожак. А краму наасупраць фінансавы ў гандлёвы пункт па ідэям амерыканскіх джынсаў. Такая сітуацыя і ў іншых гарадах. І атрымавацца, што фермерам мала свёе каму планавана свёе свежы тавар. Можна, напачатку радэжэнне таіх магазінаў, каб прыкладна на дзве тысячы жыхароў у так званых спальных мікрараёнах былі элементарны магазін-склад мясцовай, а не імпартнай, садавіны і гародніны? Каб не толькі бабылі гандлявалі на вуліцы дарамі сваіх дачных агародоў?

Ці трэба прымаць асобны закон аб фермерстве? Гэта справа доўга і складана. Прынамсі, такі закон не па шкодзіць ў. У многіх краінах, у прыватнасці, еўрапейскіх, да фермераў ставяцца вельмі паважліва, багачы іх у сувязі з тым, што жывой матушы прыроды, а не толькі пастушкы харчавання. І нам сельскаму гаспадарку не варта ўспрымаць утылітарна — праз прыём паказчыкаў гектараў выраса, літраў на доду, кілаграмаў прываг.

Нам яшчэ трэба будзе ўсваядома влікую сацыяльную ролю фермераў. Была б мая воля, я б кожнаму з іх прывітаў анёла-ахоўніка, бо ны сёння ствараюць новую вёску для будучых пакаленняў. Але адзін ці некалькі фермераў у раёне гэтую праблему не вырашаць. А восі калі падкіроўваць сёння-другая, то ўвоўле, які з'явіцца магучы дзімартаз-сурс, у тым ліку ў і справе імпартызамішчэння і павелічэння сельскагаспадарчага экспарту? Сёння можна шмат чаго вырасноўваць на беларускэй зямлі, нават вінград...

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Злодзеі-фотаамаатар

10 фотаапаратаў розных мадэляў ноччу зніклі з павільёна на крытым цэнтральным рынку Гомеля. Прыватны прадпрыемльнік, якому належыць гандлёвы пункт, таксама недалучыўся ноўтбука і апарата сатавай сувязі. Міліцыя цяпер вышучае відэазапісы з месца злачынства (памышканне размешчана на тэрыторыі, якая ахоўваецца службай бясекіры).

Страты іншай прадпрыемльніцы з таго ж гандлёвага аб'екта можна лічыць мінімальнымі, тым больш што дзяржычу, якая скрала ў яе спадніцу, міліцыя ўжо знайшла.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Узаемаарумення на дарогах!

Звыш 50 тысяч фактаў уграўлення транспартным сродкам асобамі ў стане аг'янення выяўлена ў мінулым годзе.

Паводле звестак УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь, летась было зарэгістравана 6346 дарожна-транспартных здарэнняў. На дарогах загінула 1185 чалавек. Практычна ва ўсіх рэгіёнах адзначаецца скарачэнне колькасці загінулых і параненых ў ДТЗ. Для далейшай рэалізацыі Канцэпцыі забеспячэння бясекіры дарожнага руху на змену праграме «Мінус 100» з пачатку гэтага года прышла новая — «Узаемааруменне».

Святлана БАРЫСЕНКА. Лагічны фінал?

У хаце жыхара вёскі Рыбна Кобрынскага раёна знайшлі труп 31-гадовага чалавека. Аказалася, гэта цела роднага брата гаспадары. Падчас аператыўных мерапрыемстваў выяўлена, што забіў небаруку старэйшы на сем гадоў брат. Што можна дадаць? Або не працавалі, злоўжывалі гарэлкай, адзін меў судзімасці, што ў рэшце рэшт і абумовіла такі сумны фінал.

Яна СВЕТАВА.

ВЕДАМСТВА рыхтуе беларускамоўную версію Інтэрнэт-сайта. А не так даўно ў газеце «Железнодорожник Белоруссии» з'явіліся артыкулы, напісаныя нацыянальнай мовай. Упершыню за 75 гадоў!

ЯК ПАПУЛЯРЫЗУЮЦЬ РОДНУЮ МОВУ НА БЕЛАРУСКАЙ ЧЫГУНЦЫ?

У журналісцкім расследаванні «Звязды» «Бітва за роднае слова» (нумары за 28, 29 і 30 снежня 2010 года) прагучала крытыка ў бок разнастайных ведамстваў, якія альбо не надаюць належнай увагі беларускай мове, альбо ўвоўле ігнаруюць яе.

У мэтах афарблення аднаго з матэрыялаў быў надрукаваны фотаздымак чыгуначнага саставу «Белый аист», які курсіруе па маршруце Мінск—Кіеў. Журналіст «Звязды» крытычна ацаніў назву цягніка, маўляў, нашога адрэалыца да ўкраінцаў наш цягнік, які мае рускамоўную назву.

Пасля выхаду матэрыялу ў рэдакцыю патэлефанаваў не адзін дасведчаны чалавек: «Дарма крытыкуеце Беларускаму чыгунку. Іншым ведамствам варта з іх браць прыклад».

Не вытрымаў нават старшыня Таварыства беларускай мовы Алег Трусаў: «Я раз еду ў электрычку, паслухаюць: усе прыпынкі абвешчваюць па-беларуску!»

Днямі мы атрымалі інфармацыйны ліст, падпісаны намеснікам Начальніка Беларускай чыгункі Пятром Стоцікам. Пра просьбе рэдакцыі ён расказаў, што нашы чыгуначнікі робяць у мэтах папулярызацыі роднай мовы. Прыводзім некаторыя цікавыя вытрымкі з ліста.

Беларуская мова на Інтэрнэт-сайце і ў газеце ведамства
«Распрацоўваецца новая версія карпаратыўнага Інтэрнэт-сайта Беларускай чыгункі (www.rv.by), удас-

канальнае яго структура, для карыстальнікаў распрацоўваецца максімальна зручны і функцыянальны Інтэрфэйс, — паведамляе Беларускай чыгунка. — Перспектывішым этапам карпаратыўнага Інтэрнэт-сайта стане новая канцэпцыя, у межах якой плануецца стварэнне беларускамоўнай версіі сайта».

Калі сайтам на роднай мове сёння здзішвіш не кожнага (напрыклад, Інтэрнэт-старонка Нацыянальнай авіякампаніі «Белавія» даўно мае якасную і поўную беларускамоўную версію), то далёка не кожнае ведамства можа пахваліцца беларускім словам на старонках сваёй галіновай газеты.

«Папулярызацыя беларускай мовы садзейнічае і газета «Железнодорожник Белоруссии», трыж якой на сёння складае 40566 экзэмпляраў. Так, з 24 чэрвеня 2009 года ўпершыню за 75 гадоў існавання газета зарэгістравана як двухмоўная, — падкрэсліваюць у Беларускай чыгунцы. — І цяпер у галіновыя выданні існуюць пастаянныя рубрыкі на роднай мове (напрыклад, «Духовнасць і традыцыі», «З нашай пошты»), у якіх друкуюцца выключна беларускамоўныя матэрыялы. Усе аўтары і чытацкія лісты на беларускай мове ў газеце

беражліва апрацоўваюцца і друкуюцца на мове арыгінала. У будучыню мае намер мэтанакравапа пашыраць ужыванне роднай мовы пры падрыхтоўцы публікацый аб сённяшнім дні Беларускай чыгункі і ў яе слаўным мінулым, а таксама павялічваць долю беларускамоўных матэрыялаў на Інтэрнэт-партале газеты за кошт інфармацыі аб падзеях у краіне і ў свеце».

І гэта не пустыя словы. У пошукавым радку Інтэрнэт-старонкі «Железнодорожник Белоруссии» (www.xpress.by) пазначана «беларуская мова». І тут

На чыгуначным вакзале ў Мінску шылды ў асноўным складзены па-беларуску.

Станцыі ў электрычках абвешчваюцца на роднай мове

Беларуская чыгунка афіцыйна пацвердзіла назіранні нашых чытачоў. Аб'явы на вакзалах робяць у тым ліку і па-беларуску. Да таго ж інфармацыя ў нашых электрычных вагонах да пасажыраў даводзіцца на роднай мове.

Паказальна, што на Беларускай чыгунцы халае супрацоўніку, які валодаюць роднай мовай на высокім узроўні. Напрыклад, памочнік машыніста лакаматыўнага дэпо станцыі «Орша» Генадзь Шпэлеў у вольны час не раз дапамагаў журналісту «Звязды» падчас службовых камандзіровак па Віцебскай

вобласці, не горш за прафесіяналаў праводзіць экскурсіі па сваім родным горадзе.

У ансамблях Беларускай чыгункі — рэпертуар нацыянальнай тэматыкі

«Станоўчы імідж і аўтарытэт Рэспублікі Беларусь пастаянна падтрымліваецца ўдзелам творчых калектываў Беларускай чыгункі ў міжнародных фестывалях і конкурсах у краінах СНД і далёкага замежжа (у 2010 годзе — Расія, Украіна, Літва, Латвія, Кітай, Турцыя і іншы), а таксама у Днях Рэспублікі Беларусь за межамі нашай Бацькаўшчыны, — гаварыцца ў Беларускай чыгунцы. — Служавым аўтарытэтам і прызнаннем карыстаюцца «Церніца», «Валожнік», «Маладзіч», «Цернічка», «Цягнічок» і іншыя калектывы, якія прапагандаюць беларускую культуру за мяжой і асноўны рэпертуар якіх складаюць беларускія песні і харэаграфіяныя паставы нацыянальнай тэматыкі.

Штогод на Беларускай магістралі праходзяць конкурсы аматарскай мастацкай творчасці, фестываль пазізі «Свіязі існай чароўнай крыль», які прапагандаваў беларускую паэзію, Запланавана правядзенне дарожнага фестываля «Святая харэаграфія «Каргола» сярэд паарздыжэнняў культуры, навуцальных устаноў і арганізацыя Беларускай чыгункі, прысвечанага 100-гаддзю з дня нараджэння А. Рыбальчанкі».

Сумневаю ў тым, што кіраўнікі Беларускай чыгункі уважліва ставяцца да роднай мовы, няма. Відаць гэта і па шылдах на сталічных чыгуначным вакзалах: «Кава, марожанае», «1 паверх», «Выход у горад» і гэтак далей.

Пагадзуся з тым, што многім беларускім ідэалагам варта павучыцца патрыятызму ў кіраўнікоў нашай чыгункі.

«Звязда» будзе працягваць публікацыю матэрыялаў аб пашырэнні сферы ўплыву роднай мовы.

Яўен ВАЛОШЫН.

Не пакідайце ж мовы нашай...

Пішу гэта, уважліва прачытаўшы ў «Звяздзе» публікацыі пад загалоўкам «БІТВА ЗА РОДНАЕ СЛОВА» (журналісцкае расследаванне). Вельмі рады, што мая любімая «Звязда» ўзнімае жыццёва важнае для нашага народа і Беларускай дзяржавы пытанне лёсу беларускай мовы, а разам з тым нацыянальнай культуры, нацыянальнай свядомасці грамадзян Беларусі.

У публікацыях «Звязды» усё правільна. Толькі ці магучы ў нас у кароткі час з'явіцца на беларускіх таварах, прадуктах, машынах беларускамоўныя назвы, зыкеткі, беларускамоўныя шылды на магазінах, барах, рэстаранах, офісах фірмаў? Ці загарваюцца свае калі-нікі чыноўнікі з наведвальнікамі і са сваімі падначаленымі па-беларуску? Цяжка сказаць. І прычыны тут усім вядомыя.

Фактычна руская мова з'яўляецца адзінай дзяржаўнай. На ёй працуюць дзяржаўныя і не дзяржаўныя ўстановы, армія, праваахоўныя органы, вытворчасць, банкі, сувязь, гандаль, бытавое абслугоўванне, усе навуцальныя ўстановы за выняткам невялікай колькасці сельскіх школ. Русіфікацыя ахапіла не толькі мову, а ўсе сферы жыцця, выхавання, адпачынку.

Дзеці ў садах і школах выхоўваюцца ў асноўным на рускіх казках, на рускай літаратуры, на кулце расійскіх гістарычных дзеячых (Суворава, Баграціна і іншы). На выхаванне моладзі штодзёна ўплываюць праз ТБ, радыё, Інтэрнэт расійская папса, шоу-праграмы, далёка не самай высокай якасці, эстрадныя выступленні расійскіх гуртоў. Большасць расійскіх тэлевінасерыялаў, якія мы глядзім, асцяляюць сучасную расійскую рэчаіснасць — злычынны бізнес, звязаны з ім амаральныя адносіны ў сем'ях, сярэд супрацоўнікаў, карупцыя, вучуць, які здзейсніць злачынствы і як потым выкруціцца ад адказнасці.

Забавляючыя тэлешоу ў рускамоўнай і многія з іх далёка ад выхавацых функцый. Маладыя артысты эстрады не могуць, ды і не хочучы карыстацца роднай мовай, пазбягаюць беларускамоўнага рэпертуару. Ды што гаварыць пра маладыя. Народныя і заслужаныя артысты, слаўныя людзі нашай культуры Ціхановіч, Паплаўца, Саладуха, Науменка, Дарафеева, Афанасьева, Алесь, Калдуні і многія іншыя не хочучы на роднай мове і слова сказаць перад камерай ТБ. Гэта значае: у нас мода быць «рускім».

Усе больш рускамоўнымі становяцца «Песняры», а назвы нашых гуртоў: «Тяні-толкі», «Дыда Ваня» і іншыя. Дзе тут логіка? У кінагэры амаль усё рускамоўнае, расійскае.

Пры такіх абставінах нават шырыня прыліпкі Беларускай мовы і іншых нацыянальных каштоўнасцяў не павялічвае сваіх дзяцей у Беларускамоўны класы і групы ў садах, каб не ствараць праблем сваё, а потым і дзецім (не быць сярэд іншых «белай варонай»).

На вялікі жаль, усёабдымнае русіфікацыя нашага жыцця зрабіла сваю справу. Большасць з нас забылі, што мы беларусы.

Штодня чым ад кіраўнікоў розных рангаў і ад протых грамадзян: — «Беларусь — малодшая сястра Расіі»; «мы адна народ: адна мова, адна культура, адна вера, адна гісторыя»; «Расія багатая, мы бедныя, мы без Расіі нішто»... Ра-

З радасцю адзначаю і некаторыя пазітыўныя факты беларусізацыі ў Беларусі. Часта чуюць чыстую мілагучную беларускую мову з вуснаў міністра П. Латушкі, віднага дзеячы культуры М. Фінберга, часам А. Яромленкі. Родная мова прыжываецца ў каталіцкіх касцёлах. Беларускамоўны фон на канале радыё «Культура». Гурт «Церніца» атрымаў Прэзідэнцкую прэмію. Ёсць беларускамоўныя шылды, рэклама, інфармацыя на вакзалах. Але гэта, як кажуць, кропля ў моры.

Ініцыюе ўвядзенне адзінай валюты — расійскага рубля.

Калі не прыпыніцца далейшая русіфікацыя, дык праз які дзесятак-паўтара гадоў, на мой погляд, папросту правядуць р

«МЫ МОЖАМ І ПАВІННЫ ЗРАБІЦЬ БОЛЬШ!»

Мы жывём у зменлівым свеце, дзе ўсе сацыяльныя, палітычныя, эканамічныя працэсы нясінныя паскараюцца, трансфармуюцца. Для таго, каб проста паспяваць зарыентавацца ў абстаноўцы, кожны сучасны чалавек вымушаны трымаць руку на пульсе падзей. Што ж гаварыць пра кіраўнікаў — людзей, якія нясуць адказнасць за свой калектыў і абавязаны не толькі рабіць аналіз працэсаў, што адбываюцца ў грамадстве, але і прыдбаць іх. Флагманам падрыхтоўкі кіраўніцкіх кадраў у нашай краіне з'яўляецца Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, якая дзяліць адназначна сваё 20-годдзе. Што сабой уяўляе навучанне заўтрашніх лідараў, мы распавядзім у гэтым нумары журналу «Звязда», а пра тэму гаварыць кіраўнік Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, прафесара Ігара ГАНЧАРОНКА:

— У сённяшніх умовах адукацыя становіцца магутным рэсурсам развіцця як асобнага чалавека, так і сацыяльнай сістэмы ў цэлым. З улікам зменлівасці сусветных працэсаў мы павінны вучыць моладзь нават не сённяшнім ведам, і тым больш не ўчарашнім, а заўтрашнім: будучым тэхнолагам, працэсам, кампаньёнам, якія мы павінны падрыхтоўваць і якія стануць неабходнымі для чалавека і перспектыве. Гучыць, магчыма, парадоксальна, але мы павінны вучыць будучыню. І гэта прынцыпова для падрыхтоўкі кіраўніка.

Нагледзіся на ўсё тэорыя аб ролі дзяржавы і яе жыццяздольнасці ў умовах працэсаў глабалізацыі, незалежна дзяржава была, ёсць і застанецца. Больш за тое, роля дзяржавы ў развіцці грамадства будзе ўзмацняцца. Гэта адзіна з пастаўленай беларускай мадэлі развіцця. Аднак, як падкрэсліў Прэзідэнт падчас візіту ў Акадэмію кіравання, роля дзяржавы — быць не нашым вартунаком, а інстытутам, які спрыяе развіццю асобы і грамадства ў цэлым; тым, што мы называем квіт-неючай і моцнай дзяржавай, камфортнай для пражывання кожнага жыхара.

Кіраўніцтва як улада — гэта магчымасць правяць свае лідарскія здольнасці, але адначасова гэта і адказнасць, выпрабаванне «медных трубаў». Для таго, каб кіраўнік не разбасціўся ўладай (а такія выпадкі здараюцца, калі выяўляюцца праявы бюракратызму і карупцыі), у яго павінны быць унутраны маральныя стрыжанні, падмацаваныя пачуццём грамадзянскай адказнасці і патрыятызму. Калі мы здолеем сфарміраваць такіх стрыжань, тады выпрабаванне ўладай пройдзе паспяхова, чалавек зможа развівацца як кіраўнік, а не догравіраваць у бюракратыі ка карупцыянера.

Увогуле, гэта праблема не толькі Беларусі. Мы бачым, што адбываецца ў свеце. Безумоўна, выкарыстанне карупцыі цалкам наўрад ці атрымаецца, але ўжо ёсць станаўчыя прыклады таго, як можна змагацца з ёй максімальна эфектыўна, з мінімальнымі затратамі. Угадваю той жа Сінгапур з жорсткім дзяржаўным кантролем за выкананнем

дзеяння заканадаўства. Мы называем гэта прававой дзяржавай, дзе ўсё падпарадкавана закону, у тым ліку і маральнага. Цікава, што многія нашы замежныя партнёры наагульваюць з Сінгапуром Беларусь.

— Як сфарміраваць духоўны маральны стрыжань кіраўніка ў студэнтаў? — Вядома, гэта складана. Напрыклад, Злучаныя Штаты Амерыкі сёння заяўляюць, што ў іх здарыўся крызіс лідарства. І гэта пры тым, што яны першымі яшчэ 20 гадоў таму сфарміравалі ў сябе такую акадэмічную дысцыпліну, як лідарства. Трэба разумець, што лідарства — не зусім звычайная акадэмічная дысцыпліна, такая як, скажам, біялогія, дзе ёсць вядомы набор вучэбна спецыялізаваных ведаў, прысвечаных вывучэнню пэўных з'яў. Лідарства ахоплівае ўсе бакі жыцця. Адпаведна веды павінны давацца па ўсіх кірунках жыццяздольнасці будучага кіраўніка.

Тут нельга абмінуць увагай пытанні культуры ідэнтыфікацыі, расавай і рэлігійнай ідэнтыфікацыі, пытанні маральнай пранікліваці, здольнасці прымаць рашэнні на ўмовах рызыкі і г.д. Атрымліваецца такая комплексная дысцыпліна, якая да гэтага часу застаецца прадметам гарачых дыскусій.

— Увогуле, ці можна навучыць лідарству, альбо лідарамі нараджаюцца? — Па вялікім рахунку, справядліва абодва сцвярджаюць. Калі мы гаворым аб палітычным лідарстве, то, напэўна, людзі з такімі здаткамі нараджаюцца. А што тычыцца лідарства проста не будзе эфектыўным, жыццяздольным. Патрыятызм — гэта аснова, гэта каштоўнасць, якую мы павінны выхаваць у нашай маладога пакалення. Восем чаму нашы студэнты павінны добра ведаць гісторыю развіцця дзяржавы і тых асоб, якія ўнеслі свой уклад у яе развіццё. Яны павінны ведаць гісторыю развіцця Акадэміі кіравання (хоць нам усяго 20 гадоў, мы стварылі ўласны музей).

Патрыятызм характэрны для ўсіх дзяржаў свету. І ўсе разумее, што адназначна сваёй краіне і грамадству з'яўляецца вельмі важным стымулам для далейшага развіцця. Наш Прэзідэнт падкрэсліваў, што ў кіраўніка павінны быць духоўныя стрыжанні. І заданая Акадэмія кіравання — сфарміраваць яго ў будучыя лідары.

важным стымулам для далейшага развіцця. Наш Прэзідэнт падкрэсліваў, што ў кіраўніка павінны быць духоўныя стрыжанні. І заданая Акадэмія кіравання — сфарміраваць яго ў будучыя лідары.

— А як гэта рэалізуецца на практыцы?

— Асноўная форма ажыццяўлення нашай выхаваўча-ідэалагічнай работы — гэта праектная дзейнасць. Праект мае канкрэтную мэту, выканаўцаў, рэсурсныя абмежаванні, тэрмін, рэзультат, рэальны час. Калі ж мэта дасягнута, ставіцца новая, пачынаецца наступны праект. Пры гэтым мы заўсёды маем магчымасць прыцягнуць у праект новых удзельнікаў, што дае многім людзям шанцы праявіць свае лідарскія здольнасці. У нас рэалізуецца шмат праектаў, але самым важным я лічу сумесны праект з Мінгарвыканкамам «Мінская змена». З шэрагу маладых людзей, якія ўключаны ў перспектывны кадравы рэзерв ВНУ Мінска, мы намагаемся адбраць найбольш дастойных праз рэалізацыю канкрэтных праектаў. З аднаго боку, гэта дае моладзі магчымасць праявіць сябе, з другога — адшліфаваць, «адчысціць» лідарскія здольнасці пад канкрэтную лідарскую дзейнасць. Праект «Мінская змена» добра сябе зарэкамендаваў, таму сёлета мы выйшлі і ініцыятывай аб яго рэалізацыі ў і іншых абласцях краіны. Аднак пачыналі мы з таго, што на базе Акадэміі кіравання стварылі ўнутраную школу лідарства, дзе сталі рыхтаваць моладзь да ўдзелу ў конкурсе «Мінская змена»... Увогуле, курс лідарства складае фармальна, таму асобнай такой акадэмічнай дысцыпліны ў нас няма. А вось праз пазаздурны курс, нефармальна дзейнасць мы змаглі прапрацаваць з маладымі людзьмі ў гэтым кірунку. Хлопчы і дзяўчаты ў канкурэнтнай барацьбе маглі паказаць сваю адукаванасць і веды, здольнасць натхняць, а таксама свой рэалізатарскі талент.

Немагчыма даць універсальнага азначэння лідарства. Адназначнай фармулёўкі няма. Некаторыя сёння разглядаюць лідарства як вышнюю кіраванне, ішчыя — як кампанію кіраўніцкай дзейнасці, трэцяя сцвярджаюць, што лідарства — гэта здольнасць арганізаваць сваю жыццёвую прастору так, каб у ёй хацелася жыць і развівацца не толькі табе, але і іншым. Усё гэта мае сэнс... Больш за тое, часта гавораць пра фармальнае і нефармальнае лідарства, што абумоўлівае раздвоенне кіраўніцкіх функцый. Мы б хацелі, каб сучасны кіраўнік аб'яднаў у сабе якасці абодвух. Менавіта таму мы вялікую увагу надаём распрацоўцы сістэмы псіхалагічнага адбору ўдзельнікаў праектаў, у тым ліку і «Мінскай змены».

У Клубе практычнай псіхалогіі «Зрабі сабе сам» асноўная ўвага надаецца будучым кіраўнікам-лідарам (студэнтам першага курса), сканцэнтраваным на самаразвіцці ў

галіне прафесійна-асабовага росту. Для гэтага праводзяцца заняткі на тэму «Правілы пастаноўкі мэты і мадэлі пастаноўкі мэты», «Фарміраванне асабістага іміджу», «Тэхналогія творчага развіцця асобы», «Мас-тацтва публічных выступленняў» і інш. Праграма «Экалогія здароўя» скіравана на аказанне падтрымкі і прафілактыку стрэсавых сітуацый. Гэта цыкл практычных заняткаў па выкарыстанні тэхналогій, якія дазваляюць зберагчы здароўе. Студэнты вучацца самаарганізацыі і эфектыўнаму выкарыстанню сваіх рэсурсаў у розных сітуацыях нявызначанасці.

— Акадэмія кіравання — гэта ўнікальная ўстанова адукацыі, дзе побач вучацца і студэнт, і міністр...

— Гэта так. І мы выкарыстоўваем шэраг унікальных магчымасцей моладзі карысці вопыт практыкаў найбольш кароткім шляхам.

Адукацыйны працэс, які традыцыйна лічыцца кансерватыўным, на самой справе не догма, ён пастаянна развіваецца, абнаўляецца, удасканалваецца. Цяпер мы гаворым аб новай эканоміцы — эканоміцы ведаў. Відэаочына, што нам патрэбны кіраўнікі новага тыпу, якія будуць дасканала валодаць інфармацыйнымі тэхналогіямі, разуменнем сітуацыі, здольнасцю прымаць рашэнні ў абставінах нявызначанасці.

— А гэта, у сваю чаргу, абумоўлівае высокія патрабаванні да прафесарска-выкладчыцкага калектыву?

— Безумоўна. У Акадэміі кіравання павінны выкладаць людзі, здольныя вучыць таго, што будзе актуальным заўтра. У першую чаргу адначу, што ў галіне кіравання ў нас сфарміравана свая выдатная навука-выкладчыцкая школа. Акрамя таго, мы актыўна задзейнічаем патэнцыял практыкаў, якія паспяхова рэалізуюць свае функцыі лідара ў рэальным жыцці. Мы ўкараняем нетрадыцыйныя формы арганізацыі вучэбнага працэсу — напрыклад, майстар-класы, выезд на прадпрыемства, стажыроўкі ў выкладчыкаў за мяжой і г.д.

Не толькі наша Акадэмія рытуе кіраўнікоў, але мы — своеасабліва вышэйшым адукацыйным узор для іншых, каб спрыяла фарміраванню заўтрашніх кіраўніцкіх эліты. Наш статус абавязвае быць станаўчым прыкладам для іншых ВНУ. Авін з нашых праектаў праходзіць пад дэвізам: «Мы можам і павінны зрабіць больш!» Гэтага прынцыпу мы імкнемся прытрымлівацца і ва ўсёй сваёй рабоце. Як гаварыў наш дзяржаўны лідар, Акадэмія кіравання павінна рыхтаваць такіх кіраўнікоў, якія будуць клапаціцца пра наш народ, наш дзяржаву, якія стануць асновай дзяржаўнай кадравай палітыкі.

Інга МІНДАЛЁВА.

Фінансаванне навукі вырасла ў 2,7 раза

Як паведаміў намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіі Ігар ВОЙТАВА, Дзяржаўна-праграма інавацыйнага развіцця ўстаноўлена павелічэнне фінансавых затрат на даследаванні і распрацоўкі за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту ў 2010 годзе на ўзроўні 0,7 працэнта ад ВУП. Аднак, нягледзячы на тое, што аб'ём сродкаў на навуковыя праекты ў нашай краіне пастаянна павялічваецца, Беларусь пакуль адстае па навукамістасці ВУП ад іншых краін.

Паводле слоў Ігара Войтава, з павелічэннем фінансавання навуковай галіны ўмацоўваецца і патэнцыял інтэлектуальнай уласнасці. На пачатак 2011 года ў Беларусі дзейнічала 3,8 тысячы патэнтаў на вынаходніцтвы, зарэгістраваныя на імя беларускіх суб'ектаў, 2,5 тысячы патэнтаў на карысныя мадэлі, 591 патэнт

— на прамысловыя ўзоры і агула 14 тысяч пасведчанняў на таварныя знакі і знакі абслугоўвання. Ачыненны прамысловыя прадпрыемствамі асвоенны шырокі спектр імпартназамышальнай прадукцыі, якая раней у краіне не выраблялася. Гэта бясшумныя гарачаважныя трубы, паліваванне шкло, новыя аўтобусы, збожжаборачныя камбайны і дызельныя рухавікі. Глыбінна перапрацоўкі нафты ўзрастае да 68 працэнтаў.

Мадэрнізаваны буйнішчы ТЭЦ, пабудавана 6 міні-ГЭС і 3 ТЭЦ на мясцовых відах паліва. Доля айчынных лекавых сродкаў у рэспубліканскім пераліку дасягнула да 41,5 працэнта, наменклатура асвоеная ў вытворчасці фармпрадукцыі дасягнула 626 найменняў. Створана 11,8 тысячы працоўных месцаў...
Іна АРЭХАВА.

Адкрыццё адукацыйнага цэнтру запланавана ў лютым

Прывітанне, шанюная «Звязда»! Шчыры дзякуй, паважаныя журналісты, за родную газету на роднай мове. Не дакачаца таго аўтарка, калі з вялікай асападай для душы разгорне старонкі наступнага нумара любімай газеты.

Неяк у адным з такіх нумароў на першай старонцы я прачытала аб тым, што «ў студзені 2011 года плануецца адкрыццё Беларуска-індыйскага адукацыйнага цэнтру, дзе таксама будзе вядзецца падрыхтоўка і павышэнне кваліфікацыі ІТ-спецыялістаў кампаній Парка высокіх тэхналогій (ПВТ), выкладчыкаў прафільных тэхнічных ВНУ, навучанне менеджараў у сферы інфармацыйных тэхналогій для прадпрыемстваў».

Падкажыце, калі ласка, месца знаходжання гэтай установы, і ці можна патэлефанаваць, каб запісацца на курсы. Я выкладаю дысцыпліны, звязаныя з развіццём сучасных інфармацыйных тэхналогій. Сваю прафесійную кваліфікацыю ў асноўным павышаю праз інтэрэт. Вельмі была рада даведацца аб адкрыцці адукацыйнага цэнтру па вывучэнні сучасных ІТ-тэхналогій.

Алена Іосіфаўна ШУЦЬКО, г. Мінск.

цэнтру запланавана на люты, а працаваць ён пачне, верагодна, яшчэ пазней. Зараз таксама немагчыма дакладна сказаць і пра тое, колькі чалавек змогуць запісацца на курсы, ці будучыя яны палітныя або бясплатныя — усё гэта і іншыя пытанні зараз знаходзяцца ў стадыі вырашэння. Але нас запэўнілі, што ўсе ацэнкаўленыя не працуючыя асобы пра набор на курсы ахвотныя, паколькі напярэдадні ў сродках масавай інфармацыі абавязкова будучы надрукаваны адпаведныя аб'явы. Аднак і сама чыткавая пражанні можа пакінуць сваю зямлю па электронным адрасе (info@park.by), або патэлефанаваць — у адміністрацыю ці аддзел маркетынгу Парка высокіх тэхналогій (нумары рэдакцыі паведамлення чытаць асабіста). Застаецца толькі дадаць, што Беларуская-індыскага адукацыйнага цэнтру размесціцца на плошча ПВТ у сталіцы па адрасе: вуліца Курпвічэна, дом 1, корпус 1, 9 паверх.

Маньякальная прага аўтобусаў?

Вядзіцель Бродніцкага крухмальнага заводу з Іванаўскага раёна 27 студзеня звярнуўся ў міліцыю з заявай, што напярэдадні вечарам ад яго дома па вуліцы Саветскай у Іванаўе саганалі службовы аўтобус «ПАЗ».

Праз некалькі гадзін машына была знойдзена ў тэхнічна спраўным стане. Устаноўлены і злодзей, які пакатаўся на аўтобусе, 29-гадовае рабочы ПМК. Праўда, пакуль яго знайсці, ён паспеў сагнаць яшчэ адзін аўтобус з вытворчай базы «Іванава» Пінскага аўтобусаўнага парка. Аўтобус «Радзімі» быў заўважаны на чыгуначнага пераезда Бродніцка-Юханвічы ў 15 км ад Іванава. На гэты раз аўтобус стаў прычынай аварыі. Машына сутыкнулася з дырвель-цягніком, што рухалася ў напрамку Пінска. На шчасце, ніхто не пацярпеў, толькі аўтобус і цеплавоз атрымалі механічныя пашкоджанні. Аварыя выклікала затрымку ранішняга дызеля, а пасажыры спазніліся і знерваваліся. На гэты раз згоншчыкі былі разам з непрацуючым напарнікам. Абое затрыманыя.

Яна СВЕТАВА.

Дыскусійная трыбуна

— Калі не ліцэнзаванне, то што стрымлівае развіццё гандлю, скажам, у сталіцы?

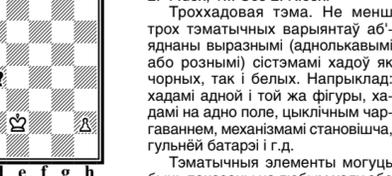
— Напрыклад, я маю інтарэс пашыраць гандаль у Мінску. Якія ў мяне ёсць рэнтабельныя варыянты гэта зрабіць? Ніякіх. Адпаведна, мне няважна, трэба для гэтага ліцэнзія ці не, бо варыянтаў адкрыцця сваю краму і так няма. Вядома, можна купіць магазін, які ўжо існуюць. Але пры цэнах на ўзроўні 2 тысяч долараў за квадратны метр мае інвестыцыі ў яго набыццё ніколі не акупяцца (калі, безумоўна, не чакаць, як спекулянт, калі ён падаражэе і прадаць). Другі варыянт — узяць зямельны ўчастак і будаваць. Але для Мінска гэта — супер-проблема. Хоць у сталіцы існуюць пазатрэба ў аб'ектах грамадскага харчавання, і перш за ўсё ў спальных раёнах. І прадпрыемальнікі выступілі і ініцыятывай — распрацаваць і ўкараніць праграму невялікіх кавярняў каля дома: чалавек на 30-40, каб можна было бутэрброд з кавая з'есці, дзень народнаў адсвяткаваць, вясялець, дзень нават паміні адвесці. Аднак камітэт архітэктуры лічыць, што ў Мінску зямлі няма для такіх аб'ектаў. Здавалася б, глянь у асно — і знойдзецца, куды павільнець у пакуль паставіць, хай нават і часовы, калі яны бяжыць, што ён назаўсёды застанецца. Аднак камітэт па архітэктуры супраці і зямельных частак амаля няма. А тая адзінкавая, што ёсць, прадаюцца за шалёныя грошы на аўкцыёнах. Плюс яшчэ правіла, каб пакупнік павінен злучацца гораду за права заключэння арэнды па 500 долараў за квадратны метр. Ну вось дадзеныя палічыць: калі я хачу паставіць невялікую кавярню на 200 метраў квадратных (20 на 10 метраў), то мне патрэбна частка метраў 300 з перыметрам. Памнажым 300 на 500 долараў і атрымаем, што я павінен аддаць 150 тысяч долараў толькі за права заключэння арэнды без уліку ўсіх іншых маіх выдаткаў. Калі я ў гэтай кавярні «даб'ю» такія грошы? У мя з лістамі звярталіся на гэтую тэму, і вось зараз нам казалі: дайце канкрэтныя прапановы, якія ўчасткі падрыхтоўнікаў цяжкава. А яю такія прапановы даць? Уявіліся, што маю чалавек да нейкага ўчастка, яго выставіць на аўкцыён, прададуць камусяці іншаму і ўсё. Мне якая ад гэтага карысць? Ці вось я напішу пра ўчастак на 500 квадратных метраў, а некаму патрэбны на 70 ці на 30 квадратных. Таму тут трэба стварыць механізм, а не гандляваць участкам як таварам. Пакуль мы не суміем патрэбу бізнесу, населенніцтва і інтарэсы камітэта архітэктуры, у нашым горадзе мала што зменіцца ў гэтым плане.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ШАХМАТЫ

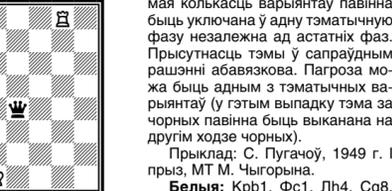
Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіслава СЫЦОВА

КОНКУРС РАШЭННЯЎ
Заданне № 15

Белыя: Крe2, Лc2, Кb2, п. h2
Чорныя: Крd4, Сg8, Кd8, п. c3

Выйгрыш.
Заданне № 16

Белыя: Крd1, Фc7, Лg8, Кb1
Чорныя: Крa2, Фe4, Лa1, п. a3, b6 (5).

Нічыя.
КАМАНДНЫ СПАРОРНІЦТВЫ СВЕТУ ПА ШАХМАТНІЙ КАМПАЗІЦЫІ 3

Дзевятыя сусветныя камандныя спарторніцты па складанні шахматных задач і эцюдаў, арганізатарам якіх на гэты раз стала Італія, праводзіцца па сямі жанрах. Кожная каманда можа выступіць па ўсім тэрме, у злім та творами ў адным раздзеле. У трэця м ідуць дзве кампазіцыі. Суддзі раздзела, а іх — па п'яць у кожным жанры ў абязлічэнным выглядзе ацэньваюць творы ад 0 да 4 балаў без пліосу і мінусу.

Тэрмін прысылкі кампазіцый капітанам каманд дырэктару ІХ WCCТ — да 15 красавіка 2012 г. Прыводзім тэмы чэмпіянату свету.

Дзевяць сусветныя камандныя спарторніцты па складанні шахматных задач і эцюдаў, арганізатарам якіх на гэты раз стала Італія, праводзіцца па сямі жанрах. Кожная каманда можа выступіць па ўсім тэрме, у злім та творами ў адным раздзеле. У трэця м ідуць дзве кампазіцыі. Суддзі раздзела, а іх — па п'яць у кожным жанры ў абязлічэнным выглядзе ацэньваюць творы ад 0 да 4 балаў без пліосу і мінусу.

Тэрмін прысылкі кампазіцый капітанам каманд дырэктару ІХ WCCТ — да 15 красавіка 2012 г. Прыводзім тэмы чэмпіянату свету.

Дзевяць сусветныя камандныя спарторніцты па складанні шахматных задач і эцюдаў, арганізатарам якіх на гэты раз стала Італія, праводзіцца па сямі жанрах. Кожная каманда можа выступіць па ўсім тэрме, у злім та творами ў адным раздзеле. У трэця м ідуць дзве кампазіцыі. Суддзі раздзела, а іх — па п'яць у кожным жанры ў абязлічэнным выглядзе ацэньваюць творы ад 0 да 4 балаў без пліосу і мінусу.

Тэрмін прысылкі кампазіцый капітанам каманд дырэктару ІХ WCCТ — да 15 красавіка 2012 г. Прыводзім тэмы чэмпіянату свету.

І што з ім рабіць?

На 23-гадовага жыхара Баранавіч супрацоўнікі ДАІ за два гады склалі 37 пратаколаў. На свайм «Мерседэсе» ён рэгулярна парашуа правільны руху: перавышаў хуткасць, не карыстаўся поясам бяспекі, не прапуская на пераходах пешаходаў...

Вадзіцеля штрафавалі, штрафы ён аплачваў свочасова.
Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Кіроўца «Жыгулёў» заснуў у салоне свайго аўто

з уключаным рухавіком на вуліцы Прытыцкага ў Мазыры і не заўважыў, што машына загарэлася. Магчыма, ад кароткага замыкання электраправодкі. На машыне грамадзяніна, які, да таго ж, знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'яняння, на пажаў зрагавалі ўпраўленя МНС.

падаравалі мужчыне шанц і магчымасць асэнаваць машыну, што адбылося. У выніку пажаў агонь знішчыла матарны адсек і часткова пашкодзіў салон аўтамабіля, паведамліў у прэс-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Ці зможа рознічыны гандаль пражыць і без ліцэнзій, і без рээстра?

ЛІЦЭНЗАВАННЕ дзейнасці ў сферы рознічнага гандлю з 1 студзеня 2011 года ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 450 ад 1 верасня 2010 года захоўваецца толькі ў дачыненні да рознічнага гандлю алкагольнымі напоймі і тютуннымі вырабамі. Такім чынам, амаль месяц беларускі рознічны гандаль працуе ў новых умовах без ліцэнзій, а таксама без гандлёвага рээстра, які павінен быў заманіць ліцэнзаванне. Пра тое, як сябе адчувае бізнес, а таксама пра іншыя праблемы рознічнага гандлю і грамадскага харчавання мы пагутарылі з Віктарам МАРГЕЛАВЫМ, сустаршынёй Рэспубліканскага канфедэрацыі прадпрыемальніцтва, уладальнікам некалькіх магазінаў і кавярняў.

— З першага студзеня адменены ліцэнзіі на рознічны гандаль. Часу прайшло не так шмат, але усё ж такі якая зараз сітуацыя ў гэтай сферы?

— З таго, што дакладваюць людзі з месца, магу сказаць што сітуацыя нягэўная: ні органы ўлады, ні прадпрыемальнікі не ведаюць, як дзейнічаць. Бо раней пры ліцэнзаванні быў пакет дакументаў і пэўная працэдура, а на сёння адміністрацыйная працэдура быццам бы мянялася, таму, атрымліваецца, трэба выконваць рэзкі былі працэдуры: толькі ўгадзіць асартыментны пералік у выкананне і атрымаць заключэнне санітарна-эпідэміялагічнай службы на адкрыццё аб'екта. Які доўга будзе працягвацца такая сітуацыя — невядома, бо яшчэ летас у снежні былі гарачыя дэбаты наконт таго, які ў краіне арганізаваць працэс кіравання адкрыццём і закрыццём аб'ектаў рознічнага гандлю і грамадскага харчавання.

— Вы маеце на ўвазе праект Указа Прэзідэнта аб гандлёвым рээстры?

— Спачатку праект называўся аб гандлі, потым аб гандлёвым рээстры, але сучаснае яго не мянялася: планавалася, што аб'ект гандлю ці грамадскага харчавання павінен быць унесены ў гэты рэестр па звычайным прынцыпе, а потым за пэўна парашуны мог быць адлучыць выключэння. Праўда, на апошніх снежаньскіх нарадах у Саветце Міністраў выказваліся сумненні ў мэтазгоднасці вядзення гандлёвага рээстра і былі раздзелены даручэнні паглядзець, ці магчыма функцыянаванне нашага гандлю, адкрыццё-закрыццё аб'ектаў без вядзення такога рээстра. Пакуль на гэтым усё і скончылася.

— А на вашу думку, якім павінен быць рэгуляванне гандлю ў ідэале?

— Улічваючы тое, што за 2010 год мы выканалі прэгнозы паказчыкі ў цэлым на 141 працэнт, азначылі работы прадпрыемства як добрыя, — адзначыў Аляксандр Уладзіміравіч. — Пасля пуску ў эксплуатацыю новага раствора-бетонага вузла «МАК-бетон» значна дадалі ў аб'ём. З набыццём металічных формаў для выпуску пліт пустотнага насцілу і дадатковага абсталявання ўдалося закрыць патрэбу ва ўсіх памерах гэтага надзвычайна запатрабаванага будаўнічага матэрыялу, які выкарыстоўваецца пры шматпавярховым будаўніцтве жыл-

У фармірульніцку працуюць звараччыкі кантактнай зваркі Андрэй КАЛІНІН.

У лабараторы кіравання якасцю будаўнічай прадукцыі начальнік вытворчасці прадпрыемства Міхаіл ДУБІНА і кантрольшчык майстар Валяціла ДЗЕНІСЕНКА выпрабавваюць трываласць узору бетону.

Галоўны энергетык Уладзімір РЫЛІК сочыць за работай новай камп'ютарнай устаноўкі.

БУДАЎНІЦТВА — лакаматыўная эканоміка — у Беларусі ў нават не ў самы спрыяльны ў кантэксце сусветнага эканамічнага крызісу мінулы год не збавіла тэмпаў. Каб гэта стала магчымым, «узвінціць» тэмпы працы, задзейнічаць усе рэзервы давалася і вытворцам будаўнічых матэрыялаў. Як яны справіліся з такой адказнай задачай у няпростых умовах, мы пацікавіліся на прадпрыемстве «Мар'янагорскі завод жалезабетонных вырабаў», які ўзначальвае шматопытны кіраўнік Аляксандр МКУЛЬЧЫК.

лена важная задача: мы лічым неабходным разгавяцца на ўсе звароты людзей і імкнемся задаволіць усе іх просьбы. Гэта датычыцца таварных сумесей, бетону, раствораў, вырабу пліт па індыўідуальным заказам, фундаментных блоках, стужкавых фундаментаў, рыгеляў, перамячак і многага іншага.

Адзіны паказчык, які не выканалі прадпрыемства ў 2010 годзе, — гэта даведзеная эканомія матэрыяльных рэсурсаў. Рост коштаў энерганосбітаў і асноўных матэрыялаў, у прыватнасці, цэменту, шчэбеню, электраэнергіі, значна перавысіў рост кошту на нашу прадукцыю, якая рэгулявалася камітэтам па цэнаўтварэнні.

Днямі адбыліся выніковыя нарады і савет дырэктараў Мінскага аблсельбуду, дзе былі падведзены вынікі работы ў 2010 годзе і зацверджаны задачы на 2011 год. Рост аб'ёму вытворчасці вызначаны ў памеры 9 працэнтаў. Мы гатовыя выконваць пастаўленыя задачы. За кошт чаго? У першую чаргу за кошт інвестыцыйнай праграмы, якая прадугледжвае набыццё новага абсталявання і тахпераўзбраенне прадпрыемства. У прыватнасці, плануем дадаткова паставіць яшчэ адну лінію вырабу пліт пустотнага насцілу. Ёсць і іншыя задумкі.

Адна з асноўных задач на гэты год, якая была вызначана для прадпрыемства Саветам дырэктараў, — вырашыць пытанне з будаўніцтвам модульнай кацельняй. Сродкі на гэ-

ты год, якая была вызначана для прадпрыемства Саветам дырэктараў, — вырашыць пытанне з будаўніцтвам модульнай кацельняй. Сродкі на гэ-

ты год, якая была вызначана для прадпрыемства Саветам дырэктараў, — вырашыць пытанне з будаўніцтвам модульнай кацельняй. Сродкі на гэ-

«АД ЛАКАМАТЫЎНА-ЭКАНОМІКІ НЕ АДСТАЁМ!»

Механік Вячаслаў ШЧУКА, галоўны механік Уладзімір ЛОСЬ, галоўны інжынер Сяргей МОТУЗ, матарыст Мікалай ФУРС, слесар Сяргей БУЦАНЕЦ.

МОВАЙ ЛІЧБАЎ
Пры даведзеным заданні на 2010 год у 26 тысяч 200 куб. м зборнага бетону і жалезабетону наша прадпрыемства фактычна выпусціла 31 тысяч 193 куб. м, — адзначыла вядучы эканаміст Людміла ДРЫСАВА. — У грашовым эквіваленце план быў перавышаны на 3 млрд 16 млн рублёў. Тэмпы росту аб'ёму вытворчасці склаў 129,7 працэнта. Рэнтабельнасць па выніках работы за 11 месяцаў мінулага года перавысіла 13,5 працэнта. У тым ліку чысты прыбытак заводу зусім крыху не дацягнуў да мільярада рублёў пры заданні ў 626 мільёнаў рублёў. Рост склаў 158,4 працэнта! Рытмічная работа прадпрыемства, рост аб'ёму вытворчасці, добры попыт на нашу прадукцыю дазволілі выплываць людзям і нядрэнную зарплату, якая дарэчы, расла хутчэй, чым было заплаанава. Ды і сам калектыў заводу за павялічыўся на 47 чалавек.

та даядзецца зарабляць самім. На сёння абвешчаны тэндэр на выбар арганізацыі, якая змагла б выканаць увесь комплекс работ. Мы вельмі разлічваем на новую кацельню, бо паліпшэнне тэрмаапрацоўкі прадукцыі дазволіць паскорыць зварот аснаткі, а значыць, і павялічыць выпуск прадукцыі.

У сваю чаргу хачу адзначыць, што без таго калектыву, які ў нас на сёння склаўся, дабіцца таго, чаго дасягнула прадпрыемства за апошнія гады, было б немагчыма. Таму асабліва словы падзякі — нашым людзям за іх добрасумленную працу, за разуменне, за жаданне і імкненне ўдасканаліцца і прафесійна расці. На прадпрыемстве пра людзей ніколі не забываліся. Мы працягваем паляпшаць умовы працы і адпа-

чынку нашых работнікаў. Шукаем і знаходзім магчымасці павялічваць заробкі. У планах са студзеня на 15 працэнтаў павысіць тарифную стаўку першага разраду.

Лічу вельмі важным тое, што ў сваёй дзейнасці мы знаходзім разумнае ў кіравніцтва абласнога аб'яднання. Без іх падтрымкі і дапамогі нашы поспехі былі б менш значымі. Асабліва словы ўдзячнасці за разумнае і падтрымку хачу выказаць генеральнаму дырэктару аблсельбуду Рыбьку Васілю Іванавічу.

На сямім радзе, што дзякуючы пазіцыі кіравніцтва дзяржавы, сфера будаўніцтва жылля, новых прамысловых прадпрыемстваў стала сапраўды лакаматыўнай эканомікай.

Галоўны інжынер Сяргей МОТУЗ:
«НА МЕСЦЫ НЕ ТОПЧАМЯСЯ»

— Для мадэрнізацыі і ўкаранення новых тэхналогій на прадпрыемстве выдаткоўваецца дастаткова фінансавых сродкаў. Акрамя таго, актыўна карыстаемся і крытатымі. За апошні час мы істотна абнавілі свой аўтарактары парк. Для нашага прадпрыемства гэта вельмі важна, бо да вытворчай базы дагтуць не правядзена чыгуначная ветка. Вядома, і гэтую праблему ў свой час даядзецца вырашаць, а пакуль атрымліваем матэрыялы і адпраўляем гатовую прадукцыю заказчыкам з дапамогай аўтатранспарту. За апошні год набылі новыя бетоннашыпалкі, аўтакрам, самозвал, пагрузчык, аўтабэтоназмяшальнік, «Газель»... Зараз разглядаем варыянт набыцця аўтапаезда.

Мабільны комплекс «МАК-6е-УНП 680605902.

Начальнік гаража Віктар КАПСКІ (другі справа) абмяркоўвае заданні на змену з вадзіцелем Іванам СІДЦЕНКАМ і вадзіцелем Іванам КАНАШОМ.

Галоўны энергетык Уладзімір РЫЛІК сочыць за работай новай камп'ютарнай устаноўкі.

Пытальнік «ПРАЦУЮ ГОЛАСАМ»

«Я выкладаю замежную мову, выступаю на семінарах, працую перакладчыкам. Бываюць перыяды, калі я гавару, амаль не змаючычы, цэлы дзень. Варта хоць крыху прамержыць пачынаюць некалькіх гадзін «гаварэння» — і пішы прапала: у горле пачынае пярыцца, галас становіцца сіпатым, а потым і зусім знікае. Ці можна гэтага пазбегнуць?»

Людміла, г. Пружаны.

Стан галасавога апарату (да яго адносяцца насаглотка, глотка, міндаліны, усе тры аддзелы гартані, у тым ліку галасавыя звязкі) залежыць не толькі ад працягласці «гаварэння», але і ад таго, як мы гэта робім.

Дарэчы, раней італьянскія мастра трэніравалі будучыя спевакі, падносячы да рота вучня запаленую свечку. Калі падчас спеву палыма пахулаха, гэта азначала, што вучань марна выдыхае вельмі шмат паветра. Падчас трэніровак спевакі вучыліся эканомна расхоўваць паветра, выдыхаючы марудна і паступова, што і дазваляла ім падоўгу трымаць высокія ноты, прыводзячы слухачоў у захваленне. І сёння ў оперных тэатрах працуюць урачы-фарыятры, якія сочаць за здароўем галасавога апарату ўрачыста, дапамагаючы ім «прадоўжваюць» галас, вучаць правільна дыхаць.

Наўменне валодаць сваім голасам, няправільнае дыханне, нервовыя перагрукі, частыя прастуды, нават прыём пэўных лекаў — усё гэта фактары, якія павышаюць рызыку ўзнікнення ларынгіту і фарынгіту. Таксама ў людзей «галасавыя» прафесіі на галасавыя звязкі наярда з'яўляюцца так званыя пэўныя вузлы. Гэтыя і іншыя дэарэаляцыя ўтварэнні рэдка перадаваюцца, аднак праходзіць рэгулярны агляд у ЛОРа неабходна.

Асабліва цяжка перакладчыкам — ім даводзіцца гаварыць на няроднай для іх мове, а гэта само па сабе стамляе галасавы апарат. Стараіцца не перавышаць норму галасавога нагрукі — тры акадэмічныя гадзіны ў дзень (у халодную пару года на вуліцы — не больш чым паўтары гадзіны). Калі даводзіцца доўга гаварыць, абавязкова рабіць паўзы (падчас лекцыі гэта можа быць, напрыклад, дыялог з аўдыторыяй), час ад часу выпіваць пару глыткоў вады без газу (пры інтэнсіўным «гаварэнні» сляістая абалонка глоткі перасушваецца). Сачыць за тым, каб не перанавураць галас (не выступаць у шумнай абстаноўцы), гаварыць толькі на выдыху (гэта больш фізіялагічна). Пажадана прайсці трэнінг прамоўніцкага майстэрства — акрамя іншага, на такіх занятках вучаць размаўляць з мінімальнай затратай энергіі, паказваюць прыёмы расслаблена галасавога апарату. Не менш важнае і правільнае дыханне — дыяфрагменнае (яно таксама фарміруецца пры дапамоце спецыяльных практыкаванняў, якія лепш рабіць пад нагляд спецыяліста). Акрамя таго, стан глоткі цесна звязаны са стрававальнай сістэмай: захаванню органаў ЖКТ вельмі часта выклікаюць непаладкі з горлам.

Пры функцыянальных і запаленчых захворваннях гартані добры эффект даюць лекавы электрафарэз, лазерная тэрапія. Каб спыніць нечым на пачатковай стадыі, заўбоды ў вас пад рукой павінны быць ледзяныя з экстрактаў лекавых траў (мята, эўкаліпт). Адчушыўшы пярышню ў горле, расмакчыць пару такіх цукерак. Падпячыць гартані і глотку дапамогуць інгалыцы (з алейным шыпыўнікам, чайнай дрэва, сасны), травяны настай (рамонху, шалфей), які робяць на ноч. У якасці прафілактыкі ў асене-зімовы перыяд можна 10 дзён запар праводзіць інгалыцы, затым на 20 дзён зрабіць перылачак. Змякчае запаленае горла і аліўкавы алей (выліць перад сном 1—2 ч. лыжкі) або вітаміны А і Е ў алейнай форме (іх можна заклаваць у нос). Або такі напой: у шклянцы цёплага малака (лепш казінага, але можна і каровінага) распушчыць на 1 ч. лыжцы меду і алею.

Падрыхтавала Волга КУЛІНКОВІЧ.

КАБ ЛЕПШ ЦЯБЕ БАЧЫЦЬ

На пытанні чытачоў адказала дацэнт кафедры афтальмологіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кандыдат медыцынскіх навук Галіна СЯМАК.

— Гомель, Пётр Пятровіч. Мне ўжо за 50. Зрок нядрэнны, але бывае, калі ўвечары чытаю, або ў пакой дрэннае асвятленне, даводзіцца карыстацца акулярмі. Некаторыя спецыялісты гавораць, што трэба як мага больш абыходзіцца без іх. А некаторыя патрэбныя. Як лепш?

— Акулярны — гэта «мыліцы» для вачэй. І калі зрок пачынае кульгаць, то трэба даць яму такія «мыліцы», якія дапамогуць лепш бачыць. Таму надзяляюць акулярны. І памятайце, што яны павінны быць правільна падаранымі, іх павінны выпісаць доктар.

— Стаўбіоцкі раён, Сцяпан Іванавіч. Дыягназ — дыстрафія сятчаткі правага вока. Мне праводзілі лячэнне, але я не адчуў ніякага паліпшэння. Ці магчыма паправіць мой зрок, дзе гэта можна зрабіць?

— У вашым выпадку паліпшэння зрок вельмі цяжка, бо зрок — паказчык здароўя чалавека ў цэлым. Прычынай дыстрафіі сятчаткі правага вока, хутчэй за ўсё, можа быць павышаны артрыяльны ціск, магчыма, цукровы дыябет або захворванні шчытападобнай залозы. Інакш кажучы, агульня паталогія вельмі часта з'яўляецца прычынай зніжэння вастрыні зроку. Таму вам трэба абследаваць у тэрапеўта, кардыёлага, эндарынолага і ўсе звесткі абследаванняў прынесці афтальмологу, які зробіць правільныя высновы. Калі ж будучы нейкія сумненні, то можна звярнуцца па кансультацыю ў Рэспубліканскі афтальмолагічны цэнтр 10-й клінічнай балынскі г. Мінска.

— Мазыр, Яўген Пятровіч, 63 гады. У мяне пачатковае катаракта левага вока. Якія медыкаменты неабходны для лячэння? Прапісалі заклаваць вайнакс...

— Кроплі вам прапісалі добрыя. Аднак

(Працяг. Пачатак у нумары за 28 студзеня.)

цудадзейных кропель ад гэтай паталогіі, на жаль, няма. Здавін яшчэ Арыстоцель адпраўляў пацыента з катарактай лячыцца дадома, даючы яму наступны рэцэпт: мёд трэба развесці казіным малаком і капаць. Сутнасць гэтай парады ў тым, што пакуль чалавек знойдзе казінае малако, ён адцягне сваю ўвагу ад хваробы.

— Валожын, Святлана. Ці можа афтальмолаг падчас звычайнага агляду заўважыць такое захворванне, як туберкулёз вачэй?

— Прычынай шэрагу захворванняў, такіх як ірыдацыкліт, увеіт, г. зн. запалення сасудзістага тракту вока з'яўляецца розная мікрафлора. І спачатку абавязкова трэба высветліць, якая навітва флора інаваўта ў канкрэтным захворванні. Вельмі важна пацвердзіць прычыну з выключэння туберкулёзнай з'яўляюцца фармы. Бо, калі мы лічым увеіт, то прызначаем гармоны. А пасля іх прымянення немагчыма выключыць туберкулёзную з'яўляюцца, бо малюнак змазваецца. Таму, калі ў афтальмолага ёсць нейкае падзэрэнне наконт туберкулёзнай з'яўляюцца, то пацыента трэба накіраваць да фізіяафтальмолага.

— Полацк, Святлана, 28 гадоў. У мяне вельмі моцная білірукасыя. Зрок — 9. Аперцыю рабіць неглы. Як быць?

— Трэба назіраць у спецыяліста, праводзіць сімптаматычную тэрапію і радавацца таму, што вы хоць нешта бачыце. Вельмі шмат людзей з білірукасыяй у 9 дзяцінны агні да загусцення 5-6 хвілін. Дадаць архі, разынкі ці цукаты на смак, заліць у формы і паставіць у халоднае месца для застывання.

— Што значыць неглы? Толькі нараджаць трэба, выключыўшы патужны перыяд. Таму вам трэба раіцца з афтальмолагам.

— Салігорскі раён, Іна Васільеўна, 63 гады. Ці можа так быць, што ў адным воку білірукасыя, а ў другім — дальназоркасць? І ці можна з гэтым што-небудзь зрабіць?

— Можа быць і так. Што рабіць? Тут можа быць некалькі варыянтаў. І усё шмат у чым залежыць ад ступені білірукасыі і дальназоркасці. Карэцыя вырашаецца вельмі індыўідуальна. Часам нават робяць аперцыю па выдаленні хрусталіка, каб зменшыць білірукасыю. Тады абодва вока становяцца як бы аднолькавыя. Яшчэ носьце кантактную карэкцыю: на адно вока — мінус, на другое — плюс. Інакш кажучы, магчыма і аператыўнае лячэнне рознай ступені, і кантактная карэкцыя.

— Дзяржынск, Соф'я. Што мне рабіць з такой немагчы, як блефараспазма?

— Вельмі важна высветліць з'яўляюцца блефараспазмы. Вельмі часта яна надыходзіць, калі ў чалавека ёсць харнічныя кан'юнктыўіт, кератыт, калі хвароць вочы і вока як бы абараняецца ад сонечнага святла, прыжмурваецца. А потым нават на спаконых вачэй гэта блефараспазма застаецца. Магчыма таксама, што гэта павышаная адчувальнасць рагавіцы да святла. У такім выпадку вельмі часта дапамагаюць сонцаахоўныя акулярны. У такім выпадку неабходна давацца, якога генезісу блефараспазма. Магчыма, неўролагі могуць дапамагчы ў тым сэнсе, каб палепшыць праводнасць нервовай ткані і ліквідаваць гэтую павышаную адчувальнасць да святла.

— Мінск, Міхаіл Іванавіч, 70 гадоў. Год таму мне зрабілі аперцыю з прычыны катаракты правага вока. Зараз бачу нядрэнна, але вока часта слязіцца. Якія сродкі могуць дапамагчы? І яшчэ. У мяне пачынаецца катаракта левага вока. Ці можа мне рабіць аперцыю на ім? Ці трэба чакаць, пакуль катаракта высьпее?

— Такая павышаная раздражняльнасць вока часам назіраецца пасля аператыўнага ўмяшання. Пры такой сітуацыі можна выкарыстоўваць самыя простыя кроплі, якія змяняюць слязу. Аднак усё ж я вам раю зноў звярнуцца да ўрача-афтальмолага, каб ён паглядзеў вас. Магчыма, сапраўды ёсць нейкае пачатковае запаленне. Тады трэба прымяняць больш сур'ёзныя супрацьзапаленныя кроплі.

— Маладзечна, Аляксандр Мікалаевіч. Праблема са зрокам у мяне была і раней. Апошнім часам ён катастрафічна садзіцца. Патрэбны акулярны. Прайце, ці можа іх адрозніць у аптыцы або па прыязе трэба звярнуцца да ўрача?

— Калі ў вас былі нейкія праблемы са зрокам раней, то безумоўна, надшыю такі момант, калі трэба больш сур'ёзна абследавацца. Вочы павінны паглядзець спецыяліст, які і дапаможа выбраць акулярны. Святлана БАРЫСЕНКА, Вольга ШАЎКО. (Працяг будзе.)

Што тычыцца катаракты левага вока, то чакаць, пакуль яна высьпе, не трэба. Зараз тэхнічнае аснашчэнне нашых клінік дапамагае аперываць катаракту пры любой стадыі працэсу. Адрэнны паказчык з'яўляецца зніжэнне зрокавай функцыі, якая не дазваляе жыць камфортна.

— Маладзечна, Аляксандр Мікалаевіч. Праблема са зрокам у мяне была і раней. Апошнім часам ён катастрафічна садзіцца. Патрэбны акулярны. Прайце, ці можа іх адрозніць у аптыцы або па прыязе трэба звярнуцца да ўрача?

— Калі ў вас былі нейкія праблемы са зрокам раней, то безумоўна, надшыю такі момант, калі трэба больш сур'ёзна абследавацца. Вочы павінны паглядзець спецыяліст, які і дапаможа выбраць акулярны. Святлана БАРЫСЕНКА, Вольга ШАЎКО. (Працяг будзе.)

Палітычныя погляды чалавека могуць залежаць ад структуры яго мозгу

Увучоныя ў універсітэцкага каледжа Лондана прыйшлі да высновы, што палітычныя погляды чалавека можна вызначыць, ацаніўшы памер яго міндалепадобнага цэла — структуры мозгу, размешчанай унутры скроневай долі, паведамляюць інфармантцы.

Даследчыкі сканавалі мозг двух членаў брытанскага парламента, які належаць да правага і левага крыла, а таксама кожны некалькіх студэнтаў, якіх апыталі, якія погляды на ўладкаванне грамадства яны падзяляюць. Падчас эксперыменту было заўважана, што людзі, якія прытрымліваюцца правага або левага светапогляду, маюць выразны адрозненні па таўшычы пэўнай часткі міндалепадобнага цэла. Тым, хто лічыць правільнымі кансерватыўныя погляды, валодаюць павялічанымі міндалепадобнымі цэламі ў абодвух паўшар'ях у параўнанні з прыхільнікамі лібералізму.

Пакуль застаецца няясным, ці з'яўляюцца характэрныя адрозненні ў структуры мозгу кансерватараў і лібералаў прыроджанымі або набытымі на працягу жыцця.

Міндалепадобныя цэлы вельмі важныя для фарміравання эмоцый.

Заўважана, што чым яны большыя, тым больш агрэсіўныя звычайна паводзіны чалавека.

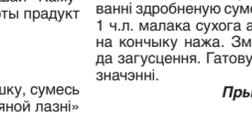
Прыемнага апетыту!
Юлія САЙГАНОВА.

АЛЕЙ КАКАВЫ — АСНОВА ШАКАЛАДУ, ЗДАРОУЯ І ДОБРАГА НАСТРОЮ!

Алей какавы — карысны і цудоўны інгрыдыент, які ўваходзіць у склад шакаладу. Працэс вырабы масла вельмі няпросты і працяглы. Сабраныя какава-бабы праходзяць ачыстку, сартаванне і тэрмічную апрацоўку. Затым іх дробяць і атрымліваюць кропку какавы. Дробленыя ядры вельмі тонка расцяраюць. Атрымліваецца цвёрта какава, якая выкарыстоўваецца для вырабы алею і шакаладу. А вы ведаеце, якія чароўныя магчымасці ён мае? Алей какавы дапамагае мозгу выпрацоўваць эндарфіны, якія ствараюць паўчыце асалоды (а калі нешта баліць — памяншаюць боль), і фенамін, які адносіцца да сіхстэму луючых сродкаў. Кожны кавалачак шакаладу змяшчае ў сабе гармон радасці. Такім чынам, з'еўшы шакаладны выраб, вы атрымліваеце ў якасці падарунка невялікую дозу шчасця. А ў сцодзёныя зімовыя дзенькі гэта вельмі дарэчы. Какава-алеі здаўна выкарыстоўваецца ў касметыцы, водаратэрапіі і народнай медыцыне. З нядаўняга часу купіць яго можна ў фірмовых магазінах нашай «Камунаркі». А ўжо з якой мэтай выкарыстоўваць гэты прадукт — вырашаць вам.

Рэцэпт прыгатавання малочнай шакаладнай глазуры для святлога торта:
Змяшчаць 2 ст. л. цукру-пяску з 1 ч. л. какава-парашку, сумесь здрабніць у кавамопцы. У разгарэты на «вадзяной лазні» какава-алеі (40 г) дадаць пры пастаянным памешванні здрабнёную сумесь, 15 г (1 ч. л.) масла сметанковага, 1 ч. л. малака сухога або сухіх вяршкоў і ванільную пудру на кончыку нажа. Змяшчаць на сярэднім агні 5-6 хвілін да загусцення. Гатовую глазуру выкарыстоўваць па прызначэнні.

Прыемнага апетыту!
Юлія САЙГАНОВА.

ПРАМАЯ ЛІНІЯ ФЭН-ШУЙ ГАРАСКОП

НЯДЗЕЛЯ, 30 СТУДЗЕНЯ
Дзень будзе спрыяльны для стасукаў, сустрэч, паходаў у госці і нават прыёму іх у сябе, так што не выпусціце шанец «паздарадзіцца» — не быліце з «паздаправіца»! — пазыўнымі эмоцыямі, бо гэта тое, чаго многа не бывае.

ПАНЯДЗЕЛАК, 31 СТУДЗЕНЯ
Важныя пытанні, калі вас цікавіць вынік, лепш адкласці да больш спрыяльнага моманту. Сёння зварыць пачынаць пэўны, далёка не нульвы, узровень напружанасці. Таму дзень лепш правесці ў сярэднім тэмпе, нічога не фарсіруючы і не спрабуючы падняць больш, чым зможце несіці.

АўТОРАК, 1 ЛЮТАГА
Скардзіцца на масу перашкоды і цяжкасці не даядзецца. Найбольш удалым чынам будучы вырашэння фінансавыя пытанні, прынамсі ў плане купіць танней, прадаць даражэй ці проста ўдала ўкласці ці выкласці грошы. А вось у справах, дзе трэба бліскучы волюі, настроім і арганізаванасцю, удачы чалавек не варта.

СЕРАДА, 2 ЛЮТАГА
Час наўрад ці будзе спрыяльным для паспяховага і плённага супрацістая з наваколнымі, так што ёсць сэнс напіраць на пытанні, якія, наасуперак прымаўчы пра аднаго ў полі, можна вырашаць самастойна. Гэта, прынамсі, істотна знізіць верагоднасць трэнняў і канфліктаў, дазваляючы засяродзіцца непарадна на праблеме, якую неабходна вырашыць.

ЧАЦВЕР, 3 ЛЮТАГА
Дзень, з аднаго боку, адчуваць знізіць нашу «праходнасць» па бездарожных руцінах і шматлікіх практычных пытаннях, якія патрабуюць чярпення і дакладнасці, але з другога, зробіць больш лёгкім эмацыйны складнік, разгрузіўшы агульны эмацыйны фон. Сёння лепш не шукаць прыгод, абмежаваныя хадой па простых і зразумелых сцяжынках. Добра займацца штодзённымі справамі і не спрабаваць вырашаць лёсавызначальныя пытанні.

ПЯТНІЦА, 4 ЛЮТАГА
Дзень прынесе раўнавагу ў адносіны з наваколнымі. Ёсць сэнс напіраць на пытанні, якія патрабуюць фантазіі і ўмення знаходзіць агульную мову з тымі, хто побач, а не на справы, для вырашэння якіх неабходна дакладнасць, педантычнасць і максімальная канцэнтрацыя. Лепш не нагрукіць сябе ўсплёскамі гіперактыўнасці. Лепш знайсці час, каб прывесці ў парадка сябе — наведваць лазню, цур'юльню.

АЖОУВА

ПАДЗНАКАМ САВЫ

№ 1 (17)

ЗА ГОД МЫ ПРЫНЯЛІ ПАД САВО АПЕКУ КАЛЯ 13 600 ПАМЯШКАННЯЎ З АСАБІСТАЙ МАЁМАСЦЮ ГРАМАДЗЯН. ТАКІ ДАВЕР ДА НАШЕЙ СЛУЖБЫ НЕ МОЖА НЕ РАДАВАЦЬ. ЗРАЗУМЕЛА, З ЛІЧБАЎ ВІДАЦЬ, НАКОЛЬКІ ўЗРАСЛА НАША АДКАЗНАСЦЬ.

ГРУПА ЗАТРЫМАННЯ ПРАДМАНСТРАВАЛА ЗЛАДЖАННЯ І АДТОЧАННЯ ДЗЕЯННІ, ЯКІЯ ПРЫМЯНЮЮЦА ў ВЫПАДКУ ЗАТРЫМАННЯ ПАРУШАЛЬНІКАЎ ПРАВАПАРАДКУ.

«Няхай анёл ахоўвае...»

У канцы 2009 года тры супрацоўнікі Воранаўскага аддзела аховы, якія накіроўваліся да месца нясеяна службы, трагічна загінулі ў аўтакатастрофе. Гэта прапарышчкі мільцыі Станіслаў Леваданюк, старшыня мільцыі Юген Ставарук і малодшы сяржант мільцыі Павел Цыдзік. Трагедыя не пакінула нікога з калег аб'яважымі. Кожны палічыў сваім абавязкам аказаць пасильную дапамогу сем'ям, якія пацярпелі незаменную страту.

Цуд вадохрышчанскай вады

Цяперашнія студзеньскія маразы звычайна характэрны для Вадохрышча. Хоць на гэты раз надвор'е і не было марозлівым, але ж супрацоўнікі цэнтральнага апарата Дэпартамента аховы падтрымалі народную традыцыю. На чале з начальнікам упраўлення ідэалагічнай работы і кадравага забеспячэння палкоўнікам мільцыі Віталем Казлоўскім група адзіраў і служачых выязджала ў Лагойск, каб ахунцаў у сцюдзёную купель. Зразумела, не ўсе адважыліся ахунцаваць акупанне, затое змалгі панаразаць за «героямі» гэтага дня і набраць святой вады, каб адлучыць яе цудадзейныя ўласцівасці.

НА КАРЫСЦЬ ДЗЕЦЯМ

Навагодняя атмосфера націхла супрацоўнікаў Брэсцкага абласнога ўпраўлення аховы ў рамках акцыі «Навагодні падарунк» правесці ранішні дзень для дзяцей, якія маюць патрэбу ў асабістым клопаце і ўвазе. Супрацоўнікі 17 аддзела і аддзяленняў добраахвотна сабралі грашовыя сродкі, каб наладзіць няхай і невялікі, але цёплы і запамінальны святы дзень для дзяцей. Мноства ласункаў, цацак, спартыўнага інвентару і іншых карысных у быццэ рэчаў былі дастаўлены Дзедамі Марозамі і Снягуркамі ў пагонах у Брэсці, Іванаўскі, Бярозаўскі, Драгічынскі сацыяльныя прытулкі і аналагічныя установы ў пасёлках Ленінаўскага раёна, Сонечны Пружанскага, «Вясёлка» ў гарпасёлку Рэчыца Столінскага раёна. Казачныя персанажы наведвалі таксама Кобрынскі дзіцячы дом, Ястэбальскае і Бучаліцкае школы-інтэрнаты, Пінскі спецыялізаваны дом дзіцяці, сацыяльна-педагагічныя цэнтры ў Ляхавічах, Ганцавічах, Івацкіх, раённы цэнтр карэкцыйна-развіваючага навування і рэабілітацыі ў Маладзечна, сад-яслі горада Брэста на вуліцы Маякоўскага (група для дзяцей з няўдальнага сем'яў).

Уладзімір КАРШАКОЎ начальнік упраўлення міліцэйскай, ваенізаванай і вартвай аховы, палкоўнік міліцыі:

«ЗАХАВАЛІ І ПАВЯЛІЧЫЛІ»

ЗАКАНЧВА-ЕЦЦА першы месяц 2011 года — час, калі можна падвесці рысу пад тым, што зроблена ў мінулым годзе. Некаторыя вынікі дзейнасці Дэпартамента аховы ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь у 2010 годзе падзяліў першы намеснік начальніка гэтага падраздзялення — начальнік упраўлення міліцэйскай, ваенізаванай і вартвай аховы палкоўнік мільцыі Уладзімір Каршакоў.

— Уладзімір Мікалаевіч, як правіла, надыход новага года — гэта час падвясці вынікі мінулага перыяду, аналізаваць, рабіць прאгнозы і перспектывыныя планы. Калі коротка, чаго дасягнуў Дэпартамент аховы ў 2010 годзе?

— Нам не сорамна інфармаваць грамадзян пра вынікі дзейнасці дэпартамента. Захаваўшы штатную колькасць асабовога складу на былым узроўні, мы значна павялічылі аб'ём паслуг, якія прапануем. Зрабіўшы стаўку не на павелічэнне колькасці супрацоўнікаў, а на якасную мадэрнізацыю нашай службовай дзейнасці, выйгралі і мы, і грамадзяне краіны, на карысць якіх мы і працуем. Сёння дэпартамент забяспечвае бяспеку 183 тысяч аб'ектаў усіх формаў уласнасці. У гэтую колькасць уваходзяць 145,5 тысячы кватэр і прыватных домаўладанняў. За год мы прынялі пад сваю апеку каля 13 600 памішнікаў з асабістай маёмасцю грамадзян. Такі давер да нашай службы не можа не радаваць.

ваў і візуальна бачыць усе транспартныя сродкі з адзінага цэнтра. Неабходнасць прымянення сістэмы маніторынгу ўзнікла і рэалізаваная перш за ўсё ў буйных падраздзяленнях, якія маюць у дыспэчэрскай тры і больш апаратуры, калі інспектару дзяжурнаму неабходна ў вельмі кароткі тэрмін прыняць рашэнне, які бліжэйшы напад павінен быць хутчэй прыбыць на месца злачынства або здарэння. Навігацыйнымі тэрміналамі аснашчаны ўсе аўтамабілі ў сталіцы, абласных цэнтрах, буйных гарадах, а ў дзяжурных цэнтрах гэтых рэгіёнаў разгорнуты апаратына-праграмынае сродкі. Што датычыцца дзяжурнай часці самога дэпартамента, то мы бачым значныя экапіжы ўсёй рэспублікі.

— Ці ёсць рэальныя вынікі? — Безумоўна. Прыкладу дзясцікі. З найбольш яркіх магу назваць, напрыклад, спробу абрабавання ювелірнага салона ў Кастрычніцкім раёне сталіцы ў ліпені. Пасля наіснакцяна прадаўцом трывожнай кнопкі першая група затрымання прыбыла на месца на працягу хвілін. Значыцца ўжо не было ў краме, аднак мільцыянеры па рацыі перадалі апэратыўнаму дзяжурнаму прыкметы і кірунак яго магчымага перамяшчэння. У выніку, пакуль нарад знаходзіўся ля салона, другая група затрымання, правільна арыентаваўшыся дзяжурнаму, праз 3 хвіліны затрымала падазраванага на значнай адлегласці ад месца злачынства. Ювелірыя вырабы амаль на 90 мільёнаў рублёў вярнуліся да ўладальнікаў.

— Што яшчэ дазваляе сістэма маніторынгу? — Вёсці беспералычны кантроль за знаходжаннем нарадаў суправаджэння грамадзян, якіх рухаюцца па вызначаных маршрутах, на тэрыторыі ўсёй рэспублікі. Любое адхіленне ад маршруту або спыненне бачыць супрацоўнік апэратыўна-дзяжурнай службы. Акрамя таго, сістэма дапамагае кантраляваць выкананне групамі затрымання графіка рабо-

Будні мабільнай аховы

«Галоўнае — вялікая адказнасць за людзей»

Якраз у гэты дзень Сяргей Вінкевіч, мільцыянер-вадзіцель групы затрымання Чавускага аддзела аховы, разам са сваім напарнікам раскрывае злачынства. Крадзеж адбылася на тэрыторыі цэнтральнай раённай балніцы: пакуль мужчына хадзіў на прэіём да доктара, з калідора знік пакунак з адзеннем і мабільным тэлефонам. Пацярпелы расказаў супрацоўнікам аховы пра свае падазрэнні і паведаміў прыкметы чалавека, які нібыта прыглядаўся да чужых рэчаў. Сяргей Вінкевіч з напарнікам праз дзве гадзіны адшукалі ў акрузе злодзя: Ім аказаўся мясцовы чалавек, і пакунак, што знік з балніцкага калідора, быў пры ім.

— Канкрэтна крадзяжы здараюцца не так ужо часта, але кожную змену хоць нешта бывае: то п'янага падбором, то бойку разнімам, — гаворыць Сяргей. — Гэта акрамя таго, што нас выклікаюць на аб'екты, спрацоўваючы трывожныя кнопкі. Гэта звычайна будні мабільнай аховы. — Як вы трапілі ў службу аховы? — Пасля вайска я працаваў у калгасе трактарыстам, потым стаў вадзіцелем. Калі набралі вадзіцельскую і службу аховы, я прышоў. Вось ужо 13 гадоў тут за рулём, і нікуды не сыходзіў. Гэта мая праца, і я нават не разважаю — падабаецца ці не, а сумленна працую. — У чым адрозненне вашай працы ў ахове? — Вадзіцель аховы — гэта той жа супрацоўнік. Я павінен даехаць як можна хутчэй да аб'екта: нам даецца 7 хвілін, але звычайна атрымаваецца ў межах Чавусаў 2-3 хвілін. Пры гэтым трэба прытрымлівацца правілаў дарожнага руху. Праўда, калі здараюцца моцныя галалёдзіцы ці туман, тэрмін прыбыцця можа быць і большым за норму. Акрамя гэтага, важна падаехаць без шуму, схавана. Для гэтага трэба мець навык: ведаць размяшчэнне аб'екта, маршруту, у які момант выключыць фары. І я не проста вадзіцель, я — узроўне супрацоўнік аховы, і выходжу на аб'ект разам са старэйшым нарада.

— Вас ужо прызнавалі ў 2009 годзе лепшым мільцыянерам-вадзіцелем службы аховы ў Магілёўскай вобласці. Воліт у свае 36 гадоў маеце немалы, а таму можаце, напэўна, сказаць, што ў вашай службе галоўнае? — Галоўнае — гэта вялікая адказнасць за людзей. Год толькі пачынаецца, і я хачу пажадаць усім калегам поспехаў у працы і здароўя — ім самім, сем'ям, дзецям. Каб меней было трывожных выездаў і паболей святая і грошай.

Выратавалі жыццё

Экіпаж групы затрымання Кастрычніцкага (г. Магілёва) аддзела аховы ў складзе прапарышчкі Ільі Ясева і старшыня Дзяніса Бруцкага (на фота) рухаліся па звычайным маршруце, частка якога пралягала па прыватным сектары. Клубы дыму ў адным з кватэраў не заўважыць было немагчыма. Пад'ехаўшы бліжэй, мільцыянеры пераканаліся ў горшы — гарыць жылы дом. Па двары мітусілася гаспадыня, беспаспяхова спрабуючы патушыць пажар. Наряд паспрабаваў адвесці жанчыну ад бяды далей, але яна рвалася назад: «У доме застаўся муж!».

Праца з людзьмі

Колькасць ахоўваемых аб'ектаў — павялічыцца. У Клімавіцкім аддзеле Дэпартамента аховы сёння працуе 150 чалавек, якія забяспечваюць ахову каля 240 аб'ектаў, а таксама 380 кватэр і гаражоў у Клімавіцкім і Хоцімскім раёнах. — Мы прыцягваем кліентаў добрай якасцю абслугоўвання, — каментуе начальнік Клімавіцкага аддзела аховы Андрэй АСМАЛОУСКІ. — Самае першае — гэта, вядома, своєчасовае рэагаванне. Па-другое, пры усталяванні сігналізацыі трэба ўсё рабіць прыгожа, асабліва калі ў кліента кватэра ці офіс зроблены «пад ёўра».

Да таго ж, спецыялісты імкунца парайць людзям, якія робяць пастаноўку пад ахову найбольш таннай. Таму летас у Клімавіцкім аддзяленні ўзялі два дзясяткі новых аб'ектаў пад ахову і больш за тры дзясяткі кватэр. «Ідзем з плясам», — гаворыць у аддзеле.

— Людзі лічаць свае грошы, — спакойна тлумачыць сітуацыю Андрэй Асмалоўскі. — Але навошта тры грошы, калі вы кідаеце ў кватэры адных дзіця альбо састаі кватэры чалавека? Мы прапануем: калі да сігналізацыі усталяюць трывожную кнопку, будзеце плаціць за яе абслугоўванне толькі па вышэйшым кошту. Нават калі не казашце пра разбойніцкі напад на кватэру: стала дранна старому альбо малы аказаўся ў небяспецы, дастаткова націснуць трывожную кнопку, каб прыхыла група рэагавання і аказала дапамогу — ад першай медыцынскай да тушэння пажару. Таму людзі да нас усё ж ідуць.

На гэты год у Клімавіцкім аддзеле Дэпартамента аховы плануецца павялічыць колькасць аб'ектаў, каб зарабіць болей грошай і развівацца далей.

Футзала

Перамога — у зборнай Рэспублікі Беларусь!

На працягу 3-х дзён у горадзе Пінску Брэсцкай вобласці праходзіў Міжнародны турнір па футболе ў залах пад назвай «Белая Русь» — 5:0. Па выніках «Белай Русі» каманда Рэспублікі Беларусь заваявала 1 месца. Другой стала зборная Расійскай Федэрацыі, трэцяй — каманда Паўднёвай Асеці. На апошнім месцы засталася гульцы з Украіны.

Дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што зборная Расійскай Федэрацыі выйграла ў зборнай Украіны з лікам 9:6, а зборная Рэспублікі Беларусь перамагла зборную Паўднёвай Асеці з лікам 4:0. 22 студзеня ў напружанай барацьбе каманда Паўднёвай Асеці абышла каманду Украіны — 7:1. Каманда Рэспублікі Беларусь на 2 ачкі абышла каманду Расійскай Федэрацыі — 3:1. 23 студзеня зборная Расійскай Федэрацыі выйграла ў зборнай Паўднёвай Асеці з лікам 5:2. А гаспадары турніру на пакінулі шанцаў украінцам, разгра-

міўшы іх «усухую» — 5:0. Каманда Рэспублікі Беларусь заваявала 1 месца. Другой стала зборная Расійскай Федэрацыі, трэцяй — каманда Паўднёвай Асеці. На апошнім месцы засталася гульцы з Украіны. Дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што зборная Расійскай Федэрацыі выйграла ў зборнай Украіны з лікам 9:6, а зборная Рэспублікі Беларусь перамагла зборную Паўднёвай Асеці з лікам 4:0. 22 студзеня ў напружанай барацьбе каманда Паўднёвай Асеці абышла каманду Украіны — 7:1. Каманда Рэспублікі Беларусь на 2 ачкі абышла каманду Расійскай Федэрацыі — 3:1. 23 студзеня зборная Расійскай Федэрацыі выйграла ў зборнай Паўднёвай Асеці з лікам 5:2. А гаспадары турніру на пакінулі шанцаў украінцам, разгра-

Матэрыялы падрыхтавалі: Уладзімір ЭДАНОВІЧ, Аляксандр ПЕРАСІМАЎ, Алена ЯРМАЛІНСКАЯ, Ілона ІВАНОВА, Юген ТАЛАЙ, Наталія ЛЕРНАТОВІЧ, Вольга КІПЧАНКА, Аксана САЛЯНКО, Аляксандр АКСЕНАЎ.

Навагодні «марафон»

кай школе-інтэрнаце для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў. Тут жыве 119 дзетак ва ўзросце ад 10 да 17 гадоў. Усе пачалося з «візітнай карткі» супрацоўнікаў аховы — выступленне нарада Кастрычніцкага аддзела. Група затрымання прадманстварвала злачынства і адточаня дзеянняў, якія прымяняюцца ў выпадку затрымання парушальнікаў правапарадку. Пасля патрульні аўтамабілі быў надарджаны канцэрт вакальна-інструментальнага ансамбля «Блок-пост», а таксама паказальнае выступленне мільцыянера-кінолага са службовым сабакам на мяншчцы Даўр.

Навагодні «марафон» — гэта не звычайны марафон, а зборная каманда зборнай Рэспублікі Беларусь! Навагодні «марафон» — гэта не звычайны марафон, а зборная каманда зборнай Рэспублікі Беларусь! Навагодні «марафон» — гэта не звычайны марафон, а зборная каманда зборнай Рэспублікі Беларусь!